

naša luč

1984

9

šega ob smrti

Marsikakšno verovanje in običaj ob rajnkah izvira iz predkrščanske kulture plasti, ki pa jih je kasneje prekrilo in osmislilo krščanstvo.

NAPOVEDI SMRTI

Naši predniki so verovali v zname-nja, ki naj bi napovedovala smrt: bitje nevidne ure, zavijanje psa, kikiranje kokoši, oglašanje čuka ali sove, trkanje nevidnega na okna ali vrata . . .

V krščanski dobi poskušajo težkemu bolniku lajšati zadnjo uro: prižgejo blagoslovljeno svečo, molijo, duhovnik ga mazili in mu da popotnico.

OB MRLIČU

Vsa dejanja okoli mrliča so imela nekoč določen pomen, ki pa je danes že pozabljen. Ostala pa so kot navada: ustavi-jo uro, obrnejo ogledalo, odprejo okna, sporočijo vsem živim bitjem v hiši smrt gospodarja, premešajo žito v kašči . . .

Mrliča umijejo, preoblečejo v obleko, ki jo je imel že pripravljeno, ga polože v krsto, ki so jo prej pokropili, dajo ga na mrtvaški oder ali pare. Ves čas je ob njem čuvar, ki se vsakemu, ki pri-de kropit, zahvali.

Staro verovanje narekuje bedenje pri mrliču. Več ljudi se zbere zvečer, da bi bedeli pri pokojniku. Pri tem molijo, pojejo žalostinke, pripovedujejo pravljice in se igrajo razne družabne igre, tako da se „vahtanje“ navadno razvije v vedro razpoloženje.

POGREB

Pred pogrebom prekrijejo mrliču obraz s kosom platna ali tančico. Na pragu hiše ali na meji posestva naredo s krsto križ.

V krajih blizu pokopališča se pogreb začne že v domači hiši, iz bolj oddalje-nih pa mrliča prinesejo ali pripeljejo do vaškega znamenja, kjer ga pričaka duhovnik.

Tudi na pokopališču ali božji njivi pojejo žalostinke. Po pogrebem obre-du vrže vsak kepo zemlje v jamo — danes mečejo pogosto vanjo nageljne — kar pomeni, da pri pogrebu vsi so-delujejo.

Spomin na nekdanjo pogostitev po-grebcev na pokopališču je ponekod še danes šega, da ob pokopaliških vratih delijo krušne hlebčke.

POGREBŠČINA

Večer po pogrebu je bila navada, da so molili rožni venec na hišnem pragu zato, da mrliča ne bi bilo strah.

Sicer pa pripravijo pogrebščino, po-grebno gostijo. Prvotno so jo prirejali sedmi ali osmi dan po smrti, zato se je imenovala sedmina ali osmina. Za po-kojnika so pustili vedno za mizo prazno mesto, natočili so mu kozarec in ga pomikali z vogala mize na drugi vo-gal, potem pa so poln kozarec dali med okno za „duše rajnih“. Sedmina naj bi družila žive z rajnimi.

SPOMIN RAJNKIH POZIMI

Središče zimske dobe je bil v predkrščanski dobi začetek novega le-ta, ki je bil praznik rajnikov. Obredja v zvezi z rajniki so še danes raztresena po vsej zimski polovici leta. Marsikdaj jih je prekrilo in predrugačilo krščan-sko praznično leto.

Nadangel Mihael (29. sept.) sprem-lja in „tehta“ duše umrlih. Praznik vseh svetnikov (1. nov.) in spomin vernih duš (2. nov.) spominjata na zveli-

čane duše v nebesih in na trpeče duše v vicah. Svojčas so gospodinje o vseh svetih delile otrokom in siromakom „prešce“ ali „vahčiče“, da bi molili za rajne. V zimskem času so nekdanj na-stopali maskiranci v vlogi prednikov. Kasneje so se pridružili sv. Miklavžu kot peklenščki.

VSI SVETI IN SPOMIN VERNIH DUŠ

Stara slovenska pokopališča so bila znotraj cerkvenega zidu, okoli in okoli cerkve. Najprej so zasajali na grobove lesene križe, kasneje železne. Posebno razširjeni so bili ceneni nagrobniki iz litega železa, ki so kmalu preplavili slovenska pokopališča.

Ponekod so se ljudje na praznik vseh svetih oblekli v črno in odšli na pokopališče. Grobove so lepo krasili s cvetjem, mahom in svečami in molili za rajne. Lepa navada se danes raz-rašča v prazno bahavost, kakor se tudi križi vedno bolj umikajo neokusnim kamnitim nagrobnikom celó na prepro-stih podeželskih pokopališčih.

V cerkvi je po popoldanskih litanijah vseh svetnikov pridiga, nato molitve za rajne, nakar sledi po pokopališču pro-cesija za rajne. Med njo gore lučke na vseh grobovih.

Nekateri so opazovali luči na gro-beh. Če gori luč mirno pokonci, so pravili, je duša rajnega že v nebesih. Če pa plamen nemirno plapola, se du-ša še pokorí v vicah.

Večerno zvonjenje in zvonjenje na jutro vernih duš je trajalo svoje dni ce-lo uro. Zvonili so za verne duše „v tri štuke“ in vmes dvakrat prenehali. Medtem je odmolil duhovnik v cerkvi vse tri dele rožnega venca. Prav tako je klečé molila doma vsa družina in dodala rožnemu vencu marsikje še „iz bukvic“ litanije za mrtve. V gostilno ni šel ta dan nihče.

Po knjigah

SLOVENSKO LJUDSKO IZROČILO
in PRAZNIČNO LETO SLOENCEV

UMRLI SMO

Umrli smo. Vi ste jokali.
Čemú le? Saj nam je lepo.
Iz nas ciklamni so pognali,
ki jih rdeči v večer nebo.

Splahnele gube so in žulji,
ne utesnjuje nas več čas.
In včasih prilete metulji
s pozdravi toplimi od vas.

Res, Bog je mir. Tu je lepo,
prosojno vse kot med kristali.
A ko bi mogli, bi jokali,
jokali, ker je vam hudo.

BR

Naslovna stran: GOSPA SVETA na Koroškem. Ob cerkvi je videti oboka-no poslopje, kostnico. (Fotografija je iz knjige: Trenkwalder, Blick auf Kärnten, založba Carinthia, Celovec.)

Verska svoboda v Jugoslaviji še ni povsem uresničena

Na veličastnem evharističnem kongresu v Mariji Bistrici (8. in 9. sept.) je zagrebški kardinal Kuharič v sklepnem govoru opozoril na nekaj pravic vernikov, ki v Jugoslaviji še niso uresničene. Med drugim je dejal:

„Cerkev zahteva in prosi popolno svobodo, da ima vsak vernik, ne glede na službo in položaj, možnost sodelovati pri evharistiji. Vsi verni občani imajo neodtujljivo pravico javno obhajati evharistijo, ne da bi se morali skrivati ali se bati, da bi jim kdo kaj očital ali jih oviral.

Popolna svoboda vključuje svobodo verske vzgoje otrok in mladine v skladu s prepričanjem in z vestjo staršev.

Pomeni tudi možnost graditve primernih prostorov za bogoslužje, kjer živijo verniki.

Ta svoboda vključuje dosledno možnost vernikov — umirajočih, bolnikov, zapornikov, vojakov — sodelovati pri evharistiji in prejemati zakramente.

Ali ne bi smeli v imenu vseh vrednot humanizma, ki jih razglašajo z govorniških odrov vsega sveta, prositi tistih, ki vodijo našo skupnost, da bi dovolili vsem vernikom, katoličanom in pravoslavnim ter drugim, da bi v miru praznovali božič? Dovoljujem si prositi za dostojno in mirno praznovanje še enega praznika, to je dneva vseh svetih.

Cerkev z vso pravico opozarja na probleme, kjer verska svoboda še ni povsem uresničena.“

o

Predsednik zahodnonemške škofovske konference kardinal Höffner je na Mihelevo povabil v Bonn okrog 800 gostov, med njimi tudi državnega predsednika. Glavni govornik je bil zagrebški kardinal Kuharič.

V govoru je opozoril na več kot tisoč let dolgo krščansko izročilo v Evropi od Atlantika do Urala. Pri tem je omenil tudi tisto Evropo, ki je ustvarila največjega nasprotnika Boga, nespravljive sovražnike Cerkve in krščanstva, modroslovje in svetovni nazor. V enem delu Evrope je ateizem oblika sistema in vodilo, v drugem nastaja praktični ateizem kot sad človekove zagledanosti vase in zmote, da je človek sam sebi merilo vsega. Če bo Bog razglašen za mrtvega, tedaj grozi smrt tudi človeku. Tako se Evropi žalostno obeta novo poganstvo. Vrednostna lestvica je prevrnjena. Novi maliki se ustvarjajo: oblast, denar, dobiček, sistem in svetovni nazor. Iz katerih src so zrasli Gulagi, plinske celice, mučenje in samice? Cerkev je poklicana, da v vsaki družbeni ureditvi, tako na Vzhodu kot na Zahodu, podpira nadčutnost človeške osebe. V občanah Evrope je še dosti dobre in svetosti in pri mladih se kažejo nove težnje k resnici, pravičnosti, čistosti — k Bogu.

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26.
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev-
ne dežele):

Anglija 5 fun.
Avstrija 130 šil.

Belgija 400 fran.
Francija 60 fran.
Italija 12.000 lir
Nemčija 20 mark
Nizozemska 20 gld.
Švedska 60 kron
Švica 19 fran.
Avstralija 9 dol.
Kanada 12 dol.
ZDA 10 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštne in v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

kaj je pa doma novega?

na sploh

PREŠERNOVA ZDRAVLJICA STARA 140 LET

Medaljer Stane Dremelj iz Radovljice je za to obletnico napravil medaljo z novim Prešernovim portretom z verzom iz Zdravljice na drugi strani: Žive naj vsi rodovi... To medaljo je skupaj z drugimi medaljami, plaketami, kovanci in značkami s portreti A. T. Linhart, Matija Čopa, Primičeve Julije in F. S. Finžgarja razstavil v preurejeni nekdanji kašči v Ribičevi hiši v Vrbi.

SREČANJE KNJIŽEVNIH PREVAJALCEV

Deseto, jubilejno srečanje je bilo skoraj v celoti posvečeno protestantskim tiskom in štiristoletnici Dalmatinovega

*MARIBORSKA STOLNICA na Slom-
škovem trgu ima del stavbe iz
13. stoletja.*

prevoda biblije. Prevajalci so se zbrali v Krškem kraju, kjer je bil doma Dalmatin. Letos so bila na Slovenskem tri srečanja, ki so bila povezana s pomembno obletnico prve slovenske knjige. Poleg shoda prevajalcev je bil maja v Ljubljani mednarodni simpozij o protestantizmu, oktobra pa je bilo znanstveno posvetovanje o družbeni in kulturni podobi slovenske reformacije.

DOKAZ VISOKO RAVNI SLOVENSKE MEDICINE

je bilo rojstvo dvojčic, spočetih v epruveti. Deklici sta se rodili 5. oktobra natanko ob 16.48 uri na ljubljanski univerzitetni ginekološki kliniki. Deklici sta tehtali 2590 in 2155 gramov, bili sta normalno razviti in klinično zdravi. Metoda oploditve zunja telesa je v svetu znana šele od leta 1978. V Ljubljani so prvo takšno oploditev izvedli 28. maja lani, potem pa so to metodo stalno izpopolnjevali. Od takrat pa do danes je našim zdravnikom na ta način uspelo doseči nosečnost pri petnajstih ženskah, le da je potem pri devetih prišlo do spontanega splava.

54,5-ODSTOTNA INFLACIJA V SLOVENIJI

Drugod po državi so se drobnoprodajne cene zvišale povprečno za 56,7 odstotka. Na Slovenskem so se najbolj podražila kmetijska gnojila — za 210 odstotkov, obutev za okoli sto odstotkov, maščobe za 89,5, vozila za 86,8, volna in pletenine za 78,3, jajca za 73,3 odstotka, šolske potrebščine za več kot polovico itd. Najmanj so se podražile kulturne potrebe — storitve — za 29,9 odstotka, meso za 27 in pošta za isti odstotek.

ŠTEVILO BREZPOSELNIH SE ZMANJSUJE

V letošnjem polletju je bilo zaposlovanje v Sloveniji precej močno. Zaposlilo se je 12.885 delavcev, od tega je prvič sklenilo delovno pogodbo 8799 delavcev, neposredno iz šol pa je prišlo 3900 ljudi.

od tu in tam

CELJE

Sejem Vse za otroka je letos zbral 76 proizvajalcev izdelkov za otroke. Dobra igrača je bila osrednja tema te privlačne prireditve, ki ne obsega samo izložbo izdelkov, temveč tudi številna strokovna predavanja. Občinska zveza za tehnično kulturo je npr. najmlajše obiskovalce popeljala v svet računalnikov. Otroci so imeli vsak dan tudi lutkovno predstavo in modno revijo.

KAMNIK

V prostorih tovarne Titan so predstavili nov program smučarskih varnostnih vezi Tyrolia in turnih vezi TRB. To podjetje je že dolgoletni poslovni partner avstrijskega podjetja in izključni prodajalec teh kvalitetnih vezi na domačem trgu. Titan je ob tej priliki priredil tudi strokovno srečanje prodajal in prodajalcev iz vse Jugoslavije, ki se ga je udeležilo okrog 120 uslužbencev.

KRANJ

Občinska kulturna skupnost bo v celoti financirala obsežno obnovo odra v Prešernovem gledališču. Obnovitvena dela, ki se bodo končala proti koncu letošnjega leta, so vplivala tudi na sestavo repertoarja za gledališko sezono 1984/85. Ker se bodo igralci skoraj za pol sezone preselili v manj primerne dvorane, so izbrali manj zahtevna dela glede na prostor in opremljenost dvorane. Domači igralski ansambel je pripravil dve igri, Teydeaujevo komedijo Maček v žaklju in družbeno-kritično delo Alenke Goljevšček Goveja družba.

LENART

V začetku jeseni so tukaj odprli novi obrat Klemosa, kjer izdelujejo konzole in zglobnike za avtomobile. Naložbo v višini osemdeset milijonov dinarjev je skoraj v celoti financiralo mariborsko avtomobilsko podjetje TAM, ki bo tudi glavni odjemalec novih izdelkov. V tem

kaj je pa domá novega?

ŠKOFJA LOKA je v celoti najbolje ohranjeno starinsko mesto v Sloveniji.

kraju je že precej manjših industrijskih podjetij, ki počasi spreminjajo podobo te sedaj še nerazvite slovenskogoriške občine. V novem obratu bo našlo delo šestdeset delavcev.

LJUBLJANA

Razstava Sodobna elektronika, ki je bila v prostorih Gospodarskega razsta-

višča, je pritegnila več kot 70 tisoč obiskovalcev, ali deset odstotkov več kot lanska trideseta razstava. Slovenska elektronska industrija in tovrstni inštituti so s svojimi izdelki na tej razstavi dokazali, da so ujeli korak s časom. Letos je bilo tudi veliko tujih razstavljalcev, ki so se ponašali z najnovejšimi novitetami.

LJUBLJANA

Desetega Bienala industrijskega oblikovanja v prvi polovici oktobra na Gospodarskem razstavišču so se udeležila s svojimi izdelki številna slovenska podjetja in posamezni ustvarjalci s tega področja. Na ogled je bilo okrog 400

(dalje na strani 9)

skozi stisnjene zobe se je težko smejati

ŠE VEDNO PODELJUJEMO PRIZNANJA ZA MINULO DELO, ČEPRAV VSI VEMO, KAM NAS JE PRIPELJALO.

Ne obupujmo! Svetla prihodnost je kljub vsemu pred nami. Dnevi so vsak dan daljši.

MLADINA JE NAŠE NAJVEČJE BOGASTVO, KI SO GA NEKATERI ŽE ZAPRAVILI.

Stabilizacijska bitka se bije na položajih, največ žrtev pa terja v zaledju.

KAJ BOMO IZVOZILI POTEM, KO BOMO ŽE VSE IZVOZILI?

Jutri bo boljše, toda danes bo trajalo zelo dolgo.

MI SMO ODPRTA DRUŽBA. NIMAMO KAJ SKRIVATI. TAKO JE. BOJIM SE SAMO, DA ZADNJE ČASE NIMAMO TUDI KAJ POKAZATI.

Na sejah IZNESENI problemi ostanejo po pravilu klopotci. Predolgo sedijo na njih.

MI GREMO NAPREJ. KDOR IMA BENCIN, SE PA PELJE.

Delavcu gôdi dobra beseda. Neprimerno bolj pa dobra plača.

Po PAVLIHU

NAŠA SMRT DIŠI PO NAŠEM ŽIVLJENJU

Jezus pravi o sebi, da je pot, resnica in življenje. Za vsakogar od nas je POT, ki ji sledimo. Način življenja, ki nas vodi k Bogu.

RESNICA, ko prisluhnemo Njegovemu glasu in tako izpolnujemo božjo voljo.

ŽIVLJENJE, ker vemo, da mimo Njega ne moremo narediti ničesar dobrega, nič trajnega.

Apostol Peter pravi o Njem še več. Da je namreč temeljni kamen, na katerem bi morali kristjani graditi vse svoje življenje.

Skupaj z Njim ustvarjamo veselje, srečo.

Brez Njega temo, smrt.

Zato je kar prav, da sprejmemo Petrovo vabilo: K NJEMU, ŽIVEMU KAMNU PRIDITE . . . IN NAREDILI BOMO Z NJIM VELIKE REČI.

Kot naš slovanski rojak sveti Maksimilijan Kolbe. Šel je prostovoljno v nacistični bunker smrti, da počasi umre od lakote in žeje. Zaradi Boga,

zaradi bližnjega. In z njim toliko drugih, ki jih Oče v nebesih sprejema kot svoje svete.

Te novembrske dni obiskujemo ljudje pokopališča, urejamo grobove in več mislimo na svoje drage pokojne. Tiste, ki so sadove svojega življenja že prinesli Očetu v naročje. Ob njih še bolj zaživi globoko v našem srcu slutnja, da je polnost življenja samo pri Bogu. Zemlja je le kraj, kjer si gradimo nebo. S svojimi dejanji. Bog pri našem prizadevanju ni daleč. Saj se je sam povabil k nam na zemljo, da nam pokaže kako. Govori nam: AKO ME KDO LJUBI, BO SPOLNJÉVAL MOJO BESEDO; IN MOJ OČE GA BO LJUBIL IN PRIŠLA BOVA K NJEMU IN PREBIVALA PRI NJEM.

Vsi, ki žive Njegovo besedo.

Kako pomembno je naše zemeljsko življenje za večnost, je lepo povedal naš slovenski srednjeveški pridigar Janez Svetokriški:

Naša smrt diši po našem življenju . . . Ne more slabo umreti tisti, ki je dobro živel; in ne more dobro umreti, kdor je slabo živel . . . Kar je človek cel dan mislil, to se mu ponoči sanja . . . Naš dan je vsakdanje življenje, noč smrtna ura. To, kar čez dan našega življenja mislimo in delamo, to bomo sanjali v noči naše smrti . . .

Milan

Sveti oče v drugi največji državi sveta

Papež Janez Pavel II. je v dneh od 9. do 20. septembra opravil svoje trindvajseto apostolsko potovanje v tujo. Tokrat je obiskal Kanado, ki slavi letos 450-letnico od odkritja. 24. julija 1534 je namreč Francoz Jacques Cartier v Gaspeju blizu Montreala, današnje prestolnice francosko govorečih Kanadčanov, zasadil križ in tako v imenu francoskega kralja osvojil novoodkrita država. Hkrati z njim so se na to širno področje pripeljali tudi prvi misijonarji.

Prvi del svojega obiska je sveti oče namenil francosko govoreči Kanadi, drugi del pa angleško govorečim pokrajinam. Ustavil se je v trinajstih velikih kanadskih mestih. Srečeval se je z mladimi, z ribiči, s katoličani in člani drugih krščanskih Cerkva pa tudi nekrščanskih verskih skupnosti.

Srečal se je tudi z Indijanci in Eskimi in sklenil z njimi neke vrste „zavezo miru“.

Ob obisku v Montrealu je razglasil za svetnico kanadsko redovnico Marie Leonie.

Dolžina papeževga obiska v Kanadi ustreza razsežnostim te države, ki je po velikosti ozemlja druga največja na svetu. Na tem velikem ozemlju živi nekaj nad 24 milijonov ljudi, od katerih je 11 milijonov katoličanov.

Vrednost tokratnega potovanja svetega očeta je vsekakor zelo velika, zlasti še, če upoštevamo, da ga je videlo od blizu in osebno poslušalo njegovo živo besedo vsaj kakih štiri do pet milijonov ljudi.

Njegov obisk je imel velik pomen tudi zato, ker je kanadske katoličane, ki so dokaj različnega porekla in ki tudi

sicer živijo precej ločeno med seboj, nekako prisilil k pogovoru in razpravi o skupnih problemih, tako da so lahko odkrili, da imajo skupno vero in da jih je mnogo.

Poseben pomen ima prav gotovo tudi ekumenska nota papeževga potovanja po Kanadi.

Največ pa je prinesel papežev obisk kanadski in vsej katoliški Cerkvi s tem, da jo je vznemiril s problemi, ki jih je nakazal: teologija osvoboditve, človekove pravice, ženska enakopravnost, splav, spoštovanje prvotnega prebivalstva, razorožitev, delo za mir in še mnogo drugega.

Čas po papeževem obisku bo morda poln polemik, žolčnih razprav, a tudi premišljevanja in iskanja novih poti. Zato lahko rečemo, da tudi ta pot svetega očeta ni bila zaman.

Priznam, da me je strah

Priznam, da me je strah.

Poskusil sem svoj strah prikriti.

Poskusil sem nastopati, kakor da sem v sebi trden,
da bi vsej okolici pokazal, kdo da sem.

Nisem se vdal.

Drugim sem sicer govoril o vsem, kar sem bil slišal,
vendar sem sebe pri tem izvzemal iz pogovorov
in nikdar nisem maral zavzeti svojega stališča.

Nikoli nisem zares prisluhnil,
le registriral sem.

Priznam, da me je strah.

Strah me je,

ker lahko ljudje

zlorabijo mojo besedo.

Strah me je, ker bi moje zaupanje

lahko koga zapeljalo, da bi me izsiljeval.

V jedru ne zaupam nikomur,
tudi sebi ne.

Zame je preveč tvegano, da bi zidal na drugih.

Koliko jih poznam,

ki so se kesali zaradi svoje zaupljivosti!

Priznam, da me je strah.

Premalo je namreč ljudi,

ki me ljubijo,

ki so prijazni z menoj.

Strah me je za svoj položaj v družbi.

Strah me je, da bi se zameril predpostavljenim.

Strah me je pred ljudmi, ki izražajo svoje lastno mnenje.

Strah me je pred ljudmi, ki se bojujejo proti krivici,

kajti ob njih se zavedam svoje strahopetnosti.

Strah me je pred možem,

ki mu je ime Jezus iz Nazareta,

kajti storil je nekaj,

česar jaz na njegovem mestu

ne bi bil storil nikoli.

Josef Dirnbeck

ŽIVIMO IZ SVETEGA PISMA

Krivica

„Zato me poslušajte, razumni možje! Daleč je od Boga, da bi delal hudobno, od Vsemogočnega, da bi ravnal krivično! Ampak on vrača človeku po njegovem delu in gleda, da vsak dobi po svojem vedenju. In zares, Bog ne ravna krivično. Vsemogočni ne prevrača pravice. (. . .) Ali more vladati, kdor sovraži pravico? Ali hoče silno pravičnega obsoditi?“ (Job 34, 10–12, 17)

„Gospod, moj Bog, k tebi se za-tekam, otmi me vseh mojih preganjancev in me reši! Da me kdo ko lev ne zgrabi, raztrga in me nihče ne reši. Gospod, moj Bog, če sem storil: če se mojih rok drži krivica, če sem svojemu prijatelju storil hudo, jaz, ki sem rešil svoje krivične nasprotnike, naj me preganja sovražnik in zgrabi, naj v tla pogazi moje življenje in naj v prah po-tepta mojo čast.“ (Ps 7, 2–6)

Kristus je bil krivično obsojen. Krivico mu je storil človek.

Krivica, ki jo storimo enemu, je grožnja za vse. Človeška dejanja se prepletajo kot niti v mreži. Če se ena odtrga, pravimo: „Saj to ni nič!“ In vendar ta luknja ogroža celoto. Tako je tudi s krivico. Koli-ko žrtev lahko povzroči v dolgih le-

tih! Gre za verižno reakcijo, ki se je začela s prvo. Laže pozabiš deset krivic kot pa eno samo. Človek, ki je obrekoval soseda, fant, ki je za zabavo ukradel srce dekletu, zlorabljen zaupanje . . . do kod bodo segale posledice teh krivic?

„Kdor začne s svojo pravico, konča s svojo krivico.“ V tem se razodeva čudna, skoraj nerazumljiva zakonitost, ki so jo stari Latinci izrazili s pregovorom: Najvišja pravica je najvišja krivica. Vsakdanja izkušnja nam namreč kaže, da ljudje, ki se pri vsaki stvari takoj sklicujejo na svojo pravico, to pravico ravno zato tako poudarjajo, ker jo pretiravajo; segajo torej preko nje — so krivični in prinašajo nemir.

Krivica boli; posebno boli mlade-ga človeka, polnega idealizma, če mu s krivico, z nizkotno sodbo odrežejo peruti, na katerih se je počutil tako svobodnega, se dvigal tako visoko nad pokvarjenostjo. Prvo veliko razočaranje v življenju je lahko tudi usodno. Ohromi voljo, vzame moč, kajti moč je v idealiz-mu. Največja tragika je morda ravno v tem, da se mnogi sploh ne zavedajo, kaj lahko storijo s svojimi nepremišljenimi in neevangeljskimi

dejanji. Naša beseda, ki ima lahko tako čudovito moč, da dvigne „moralo“, ublaži bolečino, jo celo pozdravi, ima tudi moč, da podira, ranjuje, uničuje. Odgovornost, ki se je komaj zavedamo! Ne svari nas zaman sv. pismo, da bomo da-jali odgovor za vsako besedo. Sv. Jakob pravi: „Če kdo ne greši z besedo, ta je popoln mož, zmožen brzdati tudi vse telo. Ako denemo konjem uzde v gobce, da bi nam bili pokorni, vodimo tudi vse njihovo telo. Glejte, tudi ladje, čeprav so tolike in jih gonijo silni vetrovi, obračajo majhno krmilo, kamor hoče krmarjeva volja. Tako je tudi jezik majhen ud, pa se hvali z velikimi rečmi. Glejte, kako majhen ogenj, pa kolik gozd zažge! Tudi jezik je ogenj, svet krivice; jezik se izka-zuje med našimi udi za tistega, ki omadežuje vse telo . . . “ (Jak 3, 2–6)

Tudi sam velikokrat pravim: „Zgodila se mi je krivica.“ Toda ali sploh vem, koliko krivic delam dru-gim, s katerimi živim? Kritiziram vsako dejanje, ki mi ni všeč, obso-jam vsakega človeka, ki misli druga-če kot jaz. Terjam pravico tudi takrat, ko se mi krivica sploh ni zgodila. J. R.

Si kristjan in srečen?

To, da hoče biti vsakdo srečen, je najbrž kar edina resnična enakost med ljudmi. Pa še v nečem smo si enaki: v tem, da se vsi obnašamo kakor majhni, trmasti otroci, ko gre za našo lastno srečo. Neizkušeni smo, hkrati pa zavračamo vsakršen pameten nasvet.

Vsak človek, posebno mlad, si po svoje zamišlja, kako bo v življenju nekaj postal, nekaj dosegel, nekaj imel. Pa ne zato, da bi ga nekoč kli-cali „spoštovani gospod“ ali mu za-

vidali njegovo premoženje, ampak zato, ker misli, da bo tako postal srečen.

Kako zanimivo bi bilo, ko bi lah-ko ta trenutek pogledali naprej, ali bomo resnično srečni, če bomo imeli to in ono, kar si zdajle želimo. Nekateri to tudi poskušajo — bere-jo horoskope, gledajo, kako se jim je usedla na dno kavnih skodelic ti-sta nemarna črna brozga, in počne-jo še druge neumnosti, ne zvedo pa seveda ničesar. In to je kar dobro,

saj bi lahko marsikdo še obupal, ko bi videl, da mu vse imetje in vsi naslovi ne bodo pomagali, da bi bil resnično srečen.

Pa vendar imamo možnost, da vi-dimo, kako se lahko postane sre-čen. Preprosto to lahko vidimo pri starejših ljudeh, ki imajo že večino življenja za seboj. Nekateri so za-grenjeni in se jezijo ter obupujejo, ker se nihče več ne zmeni zanje, če-prav se tudi oni včasih niso menili za druge (razen za tiste, od katerih

so imeli korist). Nekateri pa so rešnično srečni in jih nobena stvar, noben dogodek ne potare; mirno prenašajo tudi najhujše trpljenje, ker tudi v njem vidijo smisel.

Ali ni zanimivo, da so starejši ljudje, ko se spominjajo svojega življenja, ponosni le na vse prestane težave in ovire, ki so jih premagali v svojem življenju? Ponosni so na vse tiste trenutke, ko jim je bil pred očmi le blagor drugih, ponosni so na svojo poštenost in odkritost.

In kakšno zvezo ima krščanstvo s srečo ljudi? Ali je kristjan sploh lahko srečen — že sedaj, na tem svetu? Kaj krščanstvo sploh uči? Da JE Bog, da se je Bog učlovečil, da so tri božje osebe. Vse to. Toda to lahko sprejmemo, ne da bi bili zato bolj srečni ali pa bolj nesrečni. Neki moj prijatelj pravi, da verjame v Boga in da to sprejema kot dejstvo. To pa ga vznemirja prav toliko kot dejstvo, da živi v Afriki neko črnsko pleme Bušmanov — se pravi toliko kot nič. Tisto bistveno, kar uči krščanstvo, je — kako biti srečen. Nekateri pač trdijo, da se je kristjanu prepovedano veseliti, da je treba trpinčiti samega sebe, da je treba biti ponižen, da te lahko potem drugi izkoriščajo. Vse mogoče stvari vlačijo na dan — npr. kako moraš verjeti Cerkev, ki je nekoč učila celo to, da se Sonce vrti okrog Zemlje. Ali pa: Le kako moreš verjeti, da je Bog vseveden, človek pa ima vseeno svobodno voljo? Ali: Zakaj naj bi bila ravno katoliška vera prava in ne kaka indijska? Kako more človek verjeti v Boga, ki se ga ne da dokazati, pa tudi zanikati ne?

Vsi ti ugovori so prazni, so le za govor lastne sebičnosti. Veliko lažje je namreč dvomiti v Kristusa kot pa živeti po njegovem nauku. Ampak če jaz nekaj ne verjamem, to še ni noben dokaz, da tistega ni. Koliko vsega mogočega ne verjamemo, pa tisto vendarle je. Poznam osebo, ki sploh ne verjame, da je bil človek že na Luni, čeprav je pred leti sama videla po televiziji pristanek vesoljske ladje s človekom. Pravi, da so to pač snemali neke v Afriki. Vi pa najbrž ne verjamete, da v Sloveniji

(dalje na strani 34)

„Poklicani smo k zvestobi“

Mogočno srečanje mladih v Stični

V soboto, 22. septembra, je bilo v Stični na Dolenjskem deveto veliko srečanje slovenske verne mladine. Posvečeno je bilo letu duhovnih poklicev in je potekalo pod geslom „Poklicani smo k zvestobi“. Udeležilo se ga je okoli štiri tisoč mladih s svojimi dvesto duhovniki iz Slovenije, zastopniki iz Avstrije, Madžarske, Taizeja, Hrvaške, Koroške, Goriške in Tržaške.

Velika stiška bazilika je bila pre-majhna za tolikšno množico, ki je napolnila tudi samostanske hodnike. Veselega in zbranega vzdušja ni mogel skaliti niti neusmiljeni dež.

Na sporedu je bilo najprej uvodno bogoslužje božje besede, podkrepljeno z navdušenim petjem. Nato so se mladi razdelili v okoli dvesto skupin. Pogovarjali so se in premišljevali o tem, kako naj mladi živijo svoje krščanstvo in ostanejo zvesti svojim koreninam kot živa znamenja božje navzočnosti v današnjem svetu. Sledil je opoldanski odmor. Takoj nato so v cerkvi prisluhnili poročilom o pogovorih v nekaterih skupinah.

Sledila je maša. Somaševanje štirih slovenskih škofov in skoraj vseh navzočih duhovnikov je vodil nadškof Šuštar. Tudi maša je bila v čudovitem vzdušju res doživeta.

Ob koncu so navzoče pozdravili predstavniki udeležencev od zunaj Slovenije. Ti so tudi na kratko orisali delo z mladimi v svojem okolju. Nadvse prisrčno je spregovoril p. Sebastijan iz reda m. Terezije iz Kalkute. V imenu zamejcev je mlade nagovoril gospod M. Markezic in podčrtal pomen skrbi za enoten slovenski kulturno-duhovni prostor.

Sklepna pesem „Povsod Boga, ljubljena Mati, naj iščemo povsod Boga“ je iz štirih tisoč mladih grl zadonela kot mogočna prošnja in voščilo vsem mladim Slovencem po svetu.

Prvi stalni diakon ljubljanske nadškofije

V kapiteljski cerkvi v Novem mestu je 16. septembra prejel diakonsko posvečenje geodet Franci Koncilijs. V navzočnosti žene Marije, treh otrok, zbora duhovnikov in župnijskega občestva ga je posvetil ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar.

V govoru je pojasnil to obliko službe Bogu in se zahvalil ženi, ki je s posebnim veseljem sprejela možovo odločitev, župnijsko občestvo pa povabil, naj novega diakona podpira s svojo molitvijo.

Število stalnih diaconov po zadnjem vatikanskem koncilu raste iz leta v leto. Statistike iz leta 1981 pripovedujejo, da jih imajo že vse celine: Oceanija 52, Azija 68, Afrika 156, Amerika (brez ZDA) 958, ZDA 5784 in Evropa 1629.

Od leta 1979 je med njimi tudi slovenski zdomec Stanislav Čeplak, doma iz Radmirja v zgornji Savinjski dolini, ki je poročen in oče dveh otrok in je bil dolgo časa bolničar v essenski bolnišnici St. Vinzenz-Hospital ter je poleg civilnega poklica kot diakon pomagal na treh nemških župnijah essenske škofije, zdaj pa že od 1. decembra lanskega leta učinkovito sodeluje s slovenskim zdomskim župnikom Janezom Pucljem na obširnem področju Porurja.

Moli in delaj! To starodavno geslo ne velja le za redovnike, ampak za vsakega kristjana.

p. Anton Nadrah, opat

Boga kliči, a sam ne počivaj!

Slovenski pregovor

KRISTUS KRALJ VESOLJSTVA

S trnovo krono
na glavi
z razbitim
izmučenim obrazom
govori
„jaz sem kralj“

Pogum, da si kristjan

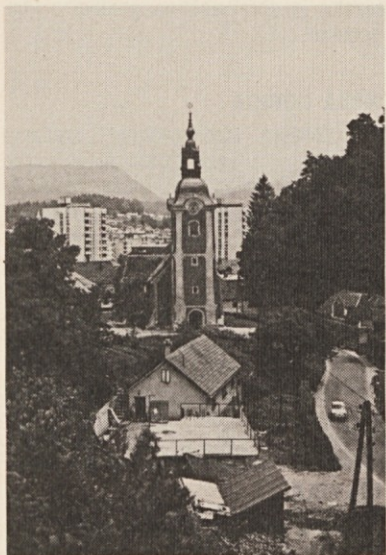
Krščansko zaupanje je več kot zgolj pričakovanje nečesa od prihodnosti. Pomeni namreč, da iz moči, ki jo daje vera, premagamo človeški prastrah. Pra-strah je danes zajel veliko ljudi: temni občutek nesmisla življenja, strah pred neuspehom, pred polomom, pred smrtjo; strah, da bi bil osamljen, da ne bi bil zavarovan, sprejet, ljubljen... Kristjan premaguje ta človeški pra-strah s svojo temeljno odločitvijo za Boga. Strah, ki izvira iz občutka popolnega nesmisla življenja in zgodovine sveta, je premagan z vero v zavarovanost, ki jo daje Bog...

Pogum, da si kristjan, pomeni pogum biti drugačen, pogum, da se od drugih razlikuješ. To pa danes ni lahko. V današnji družbi prevladuje težnja, da delamo po enem in istem kopitu, tako kot vsi drugi...

Samo pogum, da si kristjan, ima med ljudmi misijonarsko moč. Moč krščanske vere ni v „mitu“, ampak v Pavlovem „mi pa“. Oznanilo o križu je za druge nespamet in pohujšanje, „mi pa oznanjamo Kristusa križanega“ (1 Kor 1, 23).

Poslani smo v svet... Izzvani smo, in sicer danes. Neki poročevalec je vprašal mater Terezijo iz Kalkute, kako si predstavlja prihodnost Indije. Odvrnila je: „Mene bolj zanima danes; jutrišnjega dne še ni, včerajšnji je že mimo. Danes potrebujemo Jezusa, evharistijo, češčenje Najsvetejšega, dve roki, ki služita ubogim, in srce, ki jih ljubi.“

kardinal Joseph Höffner
v cerkvenem listu kölnske nadškofije,
3. februarja 1983

Cerkev Sv. Marije v VELENJU.

(nadaljevanje s strani 3)

izdelkov industrijskega in grafičnega oblikovanja. Žirija je podelila dvanajst zlatih medalj, osemindvajset častnih nagrad in dve posebni priznanji. Nove tržne razmere v državi, zlasti pa izvoz na zahtevno zahodno tržišče, so podjetja primorala dati svojim izdelkom tudi primerno zunanjo obliko. Razstava je pokazala, da so nekatera podjetja dosegla lepe dosežke na tem področju.

MARIBOR

Pet umetnikov, članov društva likovnih umetnikov, je brezplačno poslikalo fasado poslopja Jeklotehne na križišču Razlagove in Cankarjeve ulice. Sliko na suhi omet, seko freska, so podarili mestu. Društvo umetnikov je predlagalo, naj bi poslikali vsaj deset pročelj, ker bi tako polepšali stari del mesta.

MURSKA SOBOTA

V kulturnem centru Miško Kranjec so v okviru prireditev v tednu knjige pripravili zanimivo razstavo o življenju in delu znanega slovenskega pesnika Karla Destovnika-Kajuha. Razstava je bila sicer namenjena učencem na celotnem območju Pomurja, ogledali pa so si jo tudi mnogi drugi občani. Orga-

med vesticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

VELIČASTNI EVHARISTIČNI KONGRES NA HRVAŠKEM

Včeraj in danes (8. in 9. sept.) je hrvatska prestolnica z bližnjo okolico dobesedno spremenila svojo podobo. Tolikšnega preseljevanja množic zgodovina najbrž ne pomni. Številke so presenetljive. Od zgodnjih jutranjih ur je med Zagrebom in Marijo Bistrico krožilo 1300 avtobusov z registracijami skoro vseh jugoslovanskih mest. In vendar je v Zagrebu ostalo nekaj tisoč ljudi, ki niso prišli na vrsto za prevoz. Takšnega srečanja zgodovina Cerkve na Hrvaškem še ni zapisala.

Prva poročila v nekaterih domačih časnikih so govorila o sto tisoč ljudih, avstrijska televizija je poročala o 250 tisočih, nazadnje pa se ocene na podlagi merjenja površine in upoštevanja strmine Kalvarije ustavljajo nekje blizu 400 tisoč.

Množica, brezimna, sestavljena iz več sto tisoč ljudi, mladih in starih, ta množica je bila pravi junak evharističnega kongresa. Skoro pet ur je trajala osrednja slovesnost, pa so vendar vztrajali, čeprav so nekateri hodili vso noč ali celo več dni.

Ob vznožju Marijine cerkve in pomožnih poslopij so organizatorji pripravili lep oltar. Tudi prostor za ljudi je bil dobro organiziran. Le tisti bolj oddaljeni so včasih bolje slišali zvočnike z bližnjega zabavišča kakor pa od oltarja. Vrtljak se je narmreč tudi med mašo veselo vrtel, pa tudi raženj s prašički in jagenjčki... Vsak po svoje, tako je pač.

V mašni pridigi je kardinal Kuharić govoril o Mariji in evharistiji. Zanimivo se bile njegove misli o svobodi in dejavnem vključevanju vernikov v prižadevanja za boljši svet. (Glej o tem uvodnik!)

Nad dvesto duhovnikov je delilo obhajilo, ki pa se je kljub temu zavleklo. Slovesnost se je končala z evharistično procesijo in seveda hrvatsko himno „Lepa naša domovina“. Tega petja niso mogli preglasiti nobeni zvočniki, saj je spominjalo na grmenje.

DRUŽINA, Ljubljana, 23. sept. 84/1 in 2.

Nacionalni evharistični kongres katoliške Cerkve na Hrvaškem, doslej največja cerkvena prireditev v Jugoslaviji, je bil senzacionalen in spektakularen: štiristotisočglava množica, pet kardinalov, 35 škofov in nadškofov in 1100 duhovnikov somaševavcev.

(Papež) je v svojem sporočilu posebej opozoril mlade jugoslovanske vernike: „Ne pustite se speljati svetovnim nazorom, ki so v nasprotju s Kristusom, gospodarjem zgodovine

in vesolja... Ponavljam vam z vašimi škofi, da sem poln upov, da boste evangelijsko obnovili vaše ljudstvo, katerega prihodnost je veliko odvisna od vas.“

Česar niso povedali domači cerkveni dostojanstveniki, je na koncu povedal kardinal König: „Veselilo me je, da sem bil včeraj v zagrebški stolnici kot poslanec svetega očeta lahko navzoč pri otvoritvi evharističnega kongresa v bližini groba kardinala Stepinca, vedno okrašenega s

cvetjem, kardinala, s katerim me Rimu in leta skupnosti tudi prek povezujejo leta skupnega študija v groba."

DELO, Ljubljana, 15. sept. 84/22.

Predsednik predsedstva CK ZKH Mika Šiljak je (na zborovanju v vasi Žamarija v Žumberku) med drugim dejal:

„Katoliški tisk je zelo ponosno in navdušeno objavil, da se je v Mariji Bistrici zbralo 400.000 ljudi, in posebej poudaril, da je bil to največji shod Hrvatov..., čeprav gre dejansko za največji shod, kar jih je organizirala katoliška Cerkev.

Ali na primer, kaj pomeni nenehno poudarjanje večine govornikov v Mariji Bistrici, da je katoliška Cerkev edini predstavnik Hrvatov? To so dokazovali in poudarjali v vseh govorih, celo v govoru dunajskega kardinala, ki je bil tu predstavnik Vatikana. Kar najbolj neposredno in brez kakršnegakoli izmikavanja je to izjavil tudi slovaški škof, ki živi v Vatikanu: „Ko boste prenehali biti katoličani, tudi Hrvati ne boste več.“ Torej vsi mi, ki nismo katoličani in ki ne verjamemo v to, nismo Hrvati.

Podobno velja tudi za tezo, ki so jo med kongresom v Mariji Bistrici nenehno poudarjali, da lahko samo Cerkev omogoči pravo moralno vzgojo. Dalje, da vsi grehi in zlo tega sveta izhajajo iz tega, ker Cerkev nima dovolj vpliva na vzgojo. Teza, da lahko mlade vzgaja samo Cerkev, meri drugam, narmreč k predpostavki, da socialistična družba tega ne more.“

DELO, Ljubljana, 18. sept. 84/2.

Zastopnika ozkega krila hrvaških komunistov Srba Dragosavca je motilo omenjanje kardinala Stepinca v Mariji Bistrici: njemu so 1946 naredili komunisti proces. Prav tako ga je motila izjava kardinala Kuhariča, da Cerkev in verniki v Jugoslaviji nimajo popolne verske svobode.

Beograjski časopis *Borba* je nejevoljen zaradi nagovora kardinala

Königa, ker je omenjal „preganjanje zaradi vere“. Zagrebški škof Kokša je na tiskovni konferenci rekel: „Cerkev v Jugoslaviji lahko svobodno deluje ‚navpično‘, to je, le kar zadeva bogoslužje, ‚vodoravno‘, kar zadeva delovanje v družbi, pa so ji postavljene meje.“

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 21. sept. 84/7.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG:

POSAMEZNE JUGOSLOVANSKE REPUBLIKE SE VEDNO BOLJ RAZHAJAJO

Na jadranski obali se je poleti dogajalo s kruhom nekaj posebnega. Poldne je bil ravno razprodan, zjutraj so nanj ravno čakali, če pa je bil pri roki, so ga prodajavci pogosto prodali le pol hlebca, ker „komšir“, sosed, in „drug“, kamerad in tovariš, ki bosta morebiti kasneje prišla, morata tudi kaj dobiti. Ob obilju in pomanjkanju so med seboj zelo vzajemni: pije se pošteno, pri kruhu so pa skromni. Pri pomanjkanju kruha gre slej ko prej za neki nesporazum. Bila je rekordna žetev pšenice, a ker kmetom državne kupne cene niso bile všeč, so žetev skraja zadržali v skednjih.

V Beogradu so mesarji silili stranke k nakupu najboljše telečje pečenke, in če so opazili, da se je za njihovo blago zanimal tujec, so ga naprosili, naj ga kupi več, kajti pogosto ne morejo domačini več plačati visokih cen. Tudi beograjsko obilje mesa izvira iz nekega nesporazuma. Kmetom so bile cene za krmo previsoke, zato so klali več živine kakor prej. Tuji trgovski partnerji Jugoslavije pa visokih izvoznih cen niso hoteli plačati, zato so odkupili manj mesa. Jeseni, pravi strokovnjak v Beogradu, se bo tudi stanje mesa uredilo: meso bo spet redkost.

nizator je zbral obširno gradivo o tem pesniku.

NOVA GORICA

Na četrtem tradicionalnem srečanju zdravnikov z obeh strani meje so se letos zbrali zdravstveni delavci iz Šempetra in goriške bolnišnice Ospedale civile de Gorizia. Pomerili so se v osemih disciplinah, odbojki, košarki, balinanju, šahu, nogometu, namiznem tenisu, kegljanju in tenisu. V prvih šestih disciplinah so bili najboljši Goričani, v ostalih dveh pa Šempetrčani. Na koncu tekmovanja so priredili pohod na Škabriel.

POLZELA

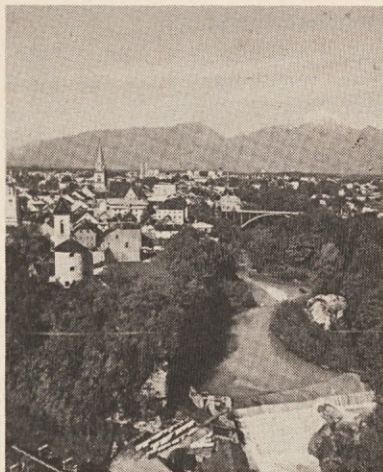
Praznovanje krajevnega praznika, ko se spominjajo žrtev iz druge svetovne vojne, je bila lepa prilika za prikaz dosežkov v preteklem letu. Med najpomembnejše sodi dom krajanov, ki so ga uredili in stari osnovni šoli. V kraju in okolici so asfaltirali več kilometrov cest in napeljali več sto metrov vodo-vodnih cevi. Tudi gradnja novega gasilskega doma dobro napreduje. Krajevni praznik so obogatili tudi kulturne in športne prireditve.

PIRAN

Ob 80-letnici rojstva pesnika Srečka Kosovela je društvo bibliotekarjev Primorske pripravilo v spominski sobi Cirila Kosmača razstavo pesnikovih del. Predstavili so Kosovelove samostojne izdaje, prevode v tuje jezike, njegove pesmi v slovenskih učbenikih in pesmi, ki so jih uglasbili. Na otvoritvi je govoril pesnikov sodobnik dr. Bratko Kreft, akademik, glasbeni trio pa je zapel nekaj uglasbenih pesmi Srečka Kosovela, pesnika Krasa.

RADENCI

Praznik grozdja in mošta je tudi to jesen privabil mnogo ljudi iz okoliških krajev in sosednje avstrijske Štajerske. Na zabavni prireditvi so nastopile amaterske folklorne skupine in blizu 160 članov kulturnometriškega društva Železničar iz Koprivnice. Gostom so točili letošnjo mošt.

KRANJ je staro središče Gorenjske na pomolu med Savo in Kokro.

RUŠE

Tovarna dušika letos nima težav z dobavo surovin, tako da bo letos lahko v celoti zadovoljila vse potrebe kmetijstva na Slovenskem. V tem letu bodo proizvedli okrog 100 tisoč ton umetnih gnojil, se pravi toliko, kot so načrtovali za to leto. Jeseni so kmetovalcem poslali 20 tisoč ton gnojil za pšenična polja in 10 tisoč ton za sladkorno peso.

SEMIČ

Bela krajina je zanimiva posebno jeseni. Zato se je turistično podjetje Integral odločilo, da organizira redne jesenske obiske v teh krajih. Na prvo soboto v mesecu oktobru so v Semiču in okolico pripeljali več kot tristo turistov iz vse Slovenije. Turistom nudijo ogled vinske kleti v Metliki, piknike, večere kostanja ob zidanicah, peljejo jih na trgatev in na polhe, okrepčajo pa jih z belokranjskimi jedmi.

SODRAŽICA

Ta kraj v ribniški občini se je v preteklih letih precej povečal, zato je po mnenju geodetske uprave potrebno, da se namesto sedanjega oštevilčenja po vrstnem redu uvede ulični sistem. Po novem bo imela Sodražica trinajst ulic in cest.

Dejansko se sme trditi, da je razlika med pomanjkanjem na obali in preobiljem v Beogradu za Jugoslavijo v določeni meri značilna. Politično in gospodarsko se šest jugoslovanskih republik in dve pokrajini vedno bolj razhajajo. V resnici je osem (komunističnih) partij, osem malih držav in osem gospodarskih področij. Vojvodina, tako je bilo pred kratkim slišati, prav rada proda jedilno olje republiku Hrvaški, če je ta pripravljena račun poravnati ne v dinarjih, ampak v devizah; sicer bi morali tovariši iz Vojvodine svoje olje prodati v tujino, kjer bi dobili zanj devize.

Ob inflaciji, ki bo letos dosegla rekordno stopnjo 80 % ali še več, in ob stalno padajoči resnični vrednosti plač, si mnogi Jugoslovani trenutno ne morejo privoščiti nakupovanja obilno ponujenega blaga v Beogradu in prav tako ne morejo preživeti letnega dopusta na Jadranu. Če je bilo pred dvema letoma osnovna živila komaj moč dobiti, je pa danes obilna ponudba blaga za mnoge nedosegljiva. Kako naj se Jugoslovani pri povprečnem mesečnem dohodku 400 mark gospodarsko drži nad vodo, kako naj si privoščijo dopust? Tisti pa, ki so prišli do denarja z zasebnim delom, tisti, ki imajo kot funkcionarji slej ko prej posebne pravice, in tisti, ki so dosegli blaginjo nezakonito prek naraščajočega podkupovanja — vsi ti že dolgo časa ne počitnikujejo več na Jadranu: potujejo npr. v Grčijo, kjer je možno dobro jesti in veliko nakupiti.

O tem lahko nekateri samo sanjajo. V titogradskem kombinatu aluminija so stavkali, in ko je beograjski časopis *Borba* delavce vprašal po razlogih za stavko, je dobil v odgovor: z 18.000 dinarji na mesec (nekako 320 mark) je res nemogoče družino hraniti, kje še iti na počitnice. Beograjski tednik *Nin* je o zvezi med splošnim gospodarskim razvojem v državi in upadanjem turizma jasno zapisal: to ni nič drugega kakor dokaz vseh „naših jugoslovanskih nesporazumov in zmešnjav“, dokaz „pomanjkanja osnovne zamisli jugoslovanskega razvoja“, dokaz „našega popolnoma in čisto neutemeljenega samozadovoljstva“. Kljub stalno naraščajoči kritiki tudi iz vrst partije se zdi, da ostaja samozadovoljstvo v temelju nezlomljeno.

Država, ki proizvaja le malo visokovrednega blaga, ki torej gospodarsko ni zmožna tekmovanja, bo tudi v tekmi za turiste neuspešna. Kaj bi se npr. zgodilo v Italiji, se posmehljivo sprašuje *Nin*, ko bi rimski časopisi poročali, da so v veleblagovnice v Riminiju končno dospeli sladkor, kava in moka?

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 19. sept. 84/3.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: PARTIJSKO VODSTVO V JUGOSLAVIJI SPRTO

V zgodnjem poletju je prišlo v elektrotehnični tovarni „Nikola Tesla“ v Zagrebu do stavke zaradi slabih življenjskih in dohodkovnih razmer. Delavci so hoteli iti na cesto, pa se je pripeljala pred tovarno milica in jim je to preprečila. Uradna stran priznava, da stavke v Jugoslaviji „spreminjajo svojo naravo“: postajajo protesti proti slabi gospodarski politiki. Prvi stavki v Zagrebu so peli spremenjeno komunistično pesem: „Tovariši Tito, prisegamo ti, da tako ne vzdržimo več“.

Sedaj se odvija „razpravljanje“ o prihodnji vlogi in politiki partije. Delavci po podjetjih govorijo pogosto tudi pred televizijo odkrito in očitno imajo do funkcionarjev na vseh stopnjah le še malo spoštovanja. Od delavcev je sedaj naenkrat čuti, da male „temeljne organizacije združenega dela“ socialističnega samoupravljanja ovirajo gospodarski napredek: morali bi jih odpraviti. Mnogim funkcionarjem, ki gledajo v razdrobljenem gospodarstvu osnovo za svojo oblast, pomenijo takšne izjave delavcev prebujenje, ki ne obeta ničesar dobrega.

Partijsko razpravljanje razkriva tudi razcepljenost znotraj vodstva. Predsedstvo partije si pomaga z vedno glasnejšimi napadi na vse tudi le možne

sovražnike okoli sebe in poskuša zavreči Ribičičevo trditev, češ da partija sama sebe prepričuje, da je obdana od sovražnikov. Res je, da je danes z mnogih strani zunaj partije čuti zahteve in razpravljanja o nasvetovanih rešitvah gospodarskih in družbenih težav, medtem ko režim ne izvaja niti stabilizacijskega programa, ki ga je sam določil in sprejel. Vse partijske zahteve govori o tem, da je treba ukrepati „energično“, „jasno“, „dosledno“ in „nepreklicno“, a iz besedil je vedno manj spoznatno, kaj je treba storiti v posamičnostih.

Za mnoge funkcionarje je težko prebaviti, da prihaja v tisku in v javnih razpravah vedno močnejše na dan vprašanje o „odgovornosti“. Pravoverni voditelji kot Bilić si prizadevajo, da se ta „odgovornost“ omenja le kolektivno, ne pa posamič in z imeni; v njihovih očeh bi bilo to spet „sovražna propaganda“. Vendar imajo zagovorniki takšnega tolmačenja odgovornosti vedno manj uspeha. Jure Bilić nosi obenem s prav tako pravoverno mislečim funkcionarjem Baltićem bistveno odgovornost za dva velikanska načrta na Hrvaškem, ki sta prinesla težke denarne izgube, tudi v devizah: za podjetje boksita v Obrovcu v dalmatinskem Zagorju in za ponovno opuščeno petrokemično podjetje v sodelovanju z nekim ameriškim koncernom.

Razcepljenost in spor v vodstvu se najbolj jasno kaže na Hrvaškem: umirjenemu partijskemu voditelju Špiljaku stojijo nasproti različne skupine; Vrhovec je sprt z Bilićem; Vrhovec zavrača kot „nesmiselno“ trditev, da se je treba bojevati „proti knjigam s knjigami, ne pa s policijo“; Vrhovec se je znal oddaljiti od reakcionarne triperesne deteljice Bilića, Baltića in Šuvarja, čeprav zagovarja podobne poglede.

Glavna Bilićeva trditev je, da ima CK KPJ pravico s posameznimi CK po republikah „govoriti“, torej početi to, kar v Beogradu tudi tamkajšnji partijski funkcionarji posmehljivo označujejo kot „bratsko pomoč“. Bilić pravi, da bi vrnitev k „tečaju trde roke danes komaj zadoščala“. Kaj vendar hoče? Nekateri pravijo, da se kaže v tem tisto mišljenje pravovernega partijskega krila, ki očitno sanja o nasilnem ukrepu, morebiti o vojaškem puču, ker se ne čuti doraslo ne „pogovoru“ ne gospodarskopolični stvarnosti. Na sestanku „za preganjanje čarovnic“, ki ga je Šuvar v Zagrebu uprizoril proti razumnikom v Sloveniji in Srbiji, so prvič po letih prišle v Jugoslaviji spet na dan Sovjetom naklonjene težnje.

Tak nasilen ukrep, ki ne bi bil možen brez vojaštva, ne najdeva v Jugoslaviji široke podpore niti v partiji. Saj bi ne rešil ničesar in težave bi se povečale do neizmernosti.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 26. sept. 84/12.

NOVA REVIJA: PETICIJA

Predsedstvu SFR Jugoslavije, predsedstvu CK ZKJ, predsedstvu ZK SZDL, zveznemu javnemu tožilstvu, zveznemu sekretariatu za notranje zadeve.

Širijo se vznemirljive vesti o nekaterih postopkih organov pregona v Beogradu in Sarajevu. Sredstva javnega obveščanja o tem večinoma molče. Da bi se izognili vsaki možni manipulaciji z neresničnimi vestmi, pozivamo pristojne organe, da javno potrdijo ali zanikajo resničnost naslednjih vesti in javno odgovorijo na naslednja vprašanja:

1. Ali so bile 28 aretiranim ob znanem dogodku v Beogradu izstavljene ustrezne odločbe o odvzemu svobode, ki edine lahko pravno opravičijo tako dejanje in zoper katere se prizadeti lahko pritožijo na sodišče? Če morata ni tako, katere so zakonske določbe, ki dovoljujejo odvzem svobode brez odločbe?

2. Ali so bili nekateri od teh 28 od uradnih oseb res fizično maltretirani in celo telesno poškodovani, da bi od njih izsilili izjave ali s podobnimi na-

SPODNJA POLSKAVA

Zidava nove šole se je precej zavlekla. Slabo vreme, pomanjkanje cementa in druge težave so krive, da se bo pouk v novi šoli začel šele 1. decembra. Oktobra so gradbinci Gradisa končali fasado, steklarji pa so uredili okna. Do decembra bodo končana tudi slikopleskarska dela in polaganje podov. 464 učencev bo tako končalo gostovanje na šolah v Pragerskem in Slovenski Bistrici, kamor so se morali vsak dan v dveh izmenah voziti z avtobusom. Denarna sredstva za novo šolsko poslopje v višini 50 milijonov dinarjev so zbrali s četrtem občinskim samoprispevkom. Vsi učenci bodo imeli enoizmenski pouk.

ŠENTILJ

Na tem največjem jugoslovanskem mejnem prehodu so v začetku oktobra odprli razširjeni del tovornega prehoda. Večnamenski in funkcionalni objekti za tovorni promet bodo olajšali delo mejnega osebja, izboljšali pa bodo tudi pogoje na sedanjem potniškem prehodu. Slovesne otvoritve sta se udeležila predsednika Slovenije in avstrijske Štajerske Šinigoj in Krainer. Sedaj čaka obe deželi še težka naloga izgradnje avtoceste do tega mejnega prehoda. Na avstrijski strani bodo morali podaljšati phyrnsko avtocesto do Šentilja, na slovenski pa zgraditi cesto Šentilj—Pesnica in dokončati hitro cesto skozi Maribor.

TOLMIN

Orkan, ki je letos spomladi pustošil na Tolminskem in napravil za 230 milijonov dinarjev škode, je oktobra „zapihal“ tudi na občinski upravi in odkril nepravilnosti pri dodeljevanju kreditov za odpravo škode tega silnega vetra. Tako je pet občinskih uslužbencev in njihovih sorodnikov najelo kredite, ki so bili zaradi 12-odstotne obrestne mere in petletnega odplačilnega roka nadvse zanimivi, saj normalna obrestna mera znaša skoraj petdeset odstotkov. O tem primeru so razpravljali tudi člani občinskega komiteja ZKS in predlagali, da bi ne glede na delo pravosodnih organov proti tem ljudem tudi partijsko ukrepali.

*Župna cerkev v ŠKOCJANU pri
Novem mestu.*

TRBOVLJE

Podjetje Polprevodniki sodi med največje izvoznike v tej občini. V prvih devetih mesecih so prodali na tuje za okrog 3,9 milijona dolarjev svojih izdelkov, največ v zahodne države, nekaj pa tudi na Češko in Poljsko. Največ preglavic jim delajo seveda tečajne razlike in vedno večja stopnja inflacije, ki ogroža njihove uspehe. Kljub temu pa upajo, da bodo s povečanjem storilnosti izravnali te slabosti.

VELENJE

Znano podjetje Gorenje je letos povečalo fizični obseg proizvodnje za štiriindvajset odstotkov. Do konca septembra so izdelali več kot dva milijona različnih gospodinjskih strojev v vrednosti 25,6 milijard dinarjev. Skoraj za polovico se je povečala tudi proizvodnja televizijskih sprejemnikov, glasbenih centrov in zvočnih omaric. Podjetje je v prvih devetih mesecih doseglo 72 odstotkov letnega načrta, to pa pomeni, da bo verjetno letošnji načrt celo presežen.

meni? Ali je bila v teh primerih o sumu takih nezakonitih dejanj izvedena tudi interna preiskava v organih notranjih zadev? Če je bila, kakšni so bili njeni rezultati — če ni bila, zakaj ne?

3. Zakaj po pismu advokata svojcev pokojnega Radomira Radovića, ki je zanikalo vrsto prvotno objavljenih trditev in dodalo važno informacijo, da advokatu in svojcem ni bilo dovoljeno videti trupla pokojnega v Institutu za sodno medicino, o teh tako vznemirljivih vprašanjih še ni bilo nikakršnega nam znanega pojasnila?

4. Ali je res, da je v Sarajevu dr. Vojislav Šešelj v kazenskem postopku in v priporu tudi (ali samo?) zaradi teksta, ki ga ni nikomur pokazal ali dal v objavo?

5. Ali je res, da dr. Šešelj proti temu protestira z gladovnim štrajkom? Če je res, kakšno je njegovo zdravstveno stanje?

6. Ali je res, da je v Beogradu še pet ljudi v kazenskem postopku in v priporu — samo zato, ker so sodelovali pri organiziranju diskusijskih sestankov po privatnih stanovanjih v zadnjih sedmih letih, torej zaradi uresničevanja ustavno zajamčene svobode govora in zbiranja?

7. Če so ti ljudje osumljeni, da so na teh sestankih pripravljali ali izvrševali kazniva dejanja, zakaj niso bili zoper nje sproženi ustrezni postopki takrat, ko so ta dejanja storili, predvsem pa, zakaj jih je bilo zaradi tega treba pripreiti in se ne smejo braniti obtožb s svobode?

8. Ali je res, da trije od teh petih ljudi protestirajo zoper to z gladovnim štrajkom? Če je res, kakšno je njihovo zdravstveno stanje?

9. Ali je res, da je enega od njih (Vladimirja Mijanovića) advokat lahko prvič obiskal šele 7. junija (poldrugi mesec po aretaciji)?

10. Če se ti gladovni štrajki res odvijajo, zakaj naša javnost o tem doslej ni bila obveščena, medtem ko smo bili npr. o gladovnih štrajkih irskih teroristov v angleških zaporih obveščeni dnevno in z vsemi podrobnostmi?

11. Zakaj sploh o večini teh dejstev, če so se res zgodila, naša javnost ni bila obveščena ali pa je bila obveščena skrajno pomanjkljivo?

Ljubljana, 11. junija 1984

(Slede podpisi 148 oseb z navedbo njihovih poklicev in stanovanj.)

NOVA REVIJA, Ljubljana 1984, št. 28-29/3342-3347.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG:

BEOGRAD JE ŽIVČEN: ZAHODNI RAZUMNIKI BRANIJO MLADE „KONTRAREVOLUCIONARJE“

71-letni predvojni komunist Savić iz Beograda se je v pismu državnemu predsedniku Djuranoviću zavzel za šest mladih beograjskih občanov, ki so obtoženi sovražne propagande proti Jugoslaviji. Spadajo k skupini 28 oseb, ki jih je na veliki petek jugoslovanska milica začasno prijela.

Za obrambo teh šestih sta se zbrala v Franciji okrog Simone de Beauvoir, v Zvezni republiki Nemčiji pa okrog Heinricha Bölla, Günterja Grassa in Erharda Epplerja odbora. V pismu Djuranoviću opozarjajo nemški razumniki na to, kako porazne posledice za duhovno in politično kulturo neke dežele mora imeti dejstvo, da nekoga kaznujejo že za izjave drugačnih stališč, kot so oblastniška. V pismu je omenjena tudi usoda Vojislava Šešelja, docenta iz Sarajeva, ki je bil zaradi drugačnih stališč obsojen na osem let zapor.

V obtožnici stoji, da naj bi se obtoženih šest od 1977 do 1984 „med seboj povežalo“ in delovalo „izhajajoč iz kontrarevolucionarnih pozicij“ proti „ustavnemu redu“. To, o čemer so se obtoženi v svojem krogu pogovarjali, obravnava skoraj vsak dan jugoslovanski tisk. Funkcionarji so bili bolj vznemirjeni zaradi tega, ker se je zbral krogi, ki ni več pod partijskim nadzorstvom.

Pomanjkljivost obtožbe kot tudi vedno več protestov iz Jugoslavije in tu-

(dalje na strani 32)

PETER PAVEL GLAVAR

Kresne noči 1721 odloži bajtarska hči svojega nezakonskega otroka na prag župnišča v Komendi. Naslednje jutro ga tam najde župnik Rogelj. Na priloženem krstnem listu bere, da je bil najdenček krščen za Petra Pavla. Iz otrokovega obraza spozna, da je njegov oče Ciprijan, nečak višjega cerkvenega upravnika Testaferrata, pod čigar oblastjo je bila tudi župnija v Komendi.

Otrok odrasča v Jerasovi družini. Zato pripravlja župnik Jerasovega sina Jernejčka za latinske šole. Tja pošlje tudi Petra Pavla, ker je Petrova vroča želja, da bi postal duhovnik.

Po končanem bogoslovju v Gradcu mora Peter Pavel, če hoče postati duhovnik, po spregled od zadržkov h komendatorju Testaferratu. Išče ga najprej v Senju — kjer ostane do odhoda ladje za domačega učitelja pri komisarju Zandonattiju in se vanj zaljubi domača hči, a jo odkloni — nato na Malti in končno v Ascoliju.

Komendator spozna v Petru Pavlu Ciprijanovega sina in mu dá v upravo Komendo ter mu obljubi, da bo skušal doseči zanj mašniško posvečenje.

Kmalu po odhodu Petra Pavla prinese v komendatorjevo hišo smrtno ranjenega Ciprijana. Trije dijaki so videli, kako ga je bil pri mestnih vratih ranil neki tujec.

„To je torej Cipriano Antonini?“ je vprašal zdravnik.
 „Je, vaša milost!“ je dejal tajnik.
 „Uboga njegova žena!“ je dejal zdravnik in se obrnil k dijakoma: „Kdo ga je?“
 „Tuj človek,“ sta odgovorila. „Najbrže ga je iz masčevanja.“

„Iz masčevanja!“ je prikimal resno zdravnik.
 Nato je dejal skoraj pikro: „Je pač tako! A preden bo revež izdihnil, bo strašno trpel!“
 „Ali bo dolgo?“ je vprašal tajnik.
 „Upajmo, da ne preživi noči,“ je odvrnil zdravnik . . .

— — —
 Zunaj je besnel dvije vihar.

V komendatorjevi spalnici pa se je zvijal v strašnih dušnih in telesnih bolečinah komendatorjev stričnik. Dajali so mu najmočnejšega vina, da bi bolečine manj občutil.

Komendator se ni ganil od njega. Stari človek je v teh urah strašne preizkušnje postal močan, silen. Z mirno resnostjo je povedal svojemu ljubljencu, da je izgubljen in naj misli na dušo.

Ta pa je mislil v svojo smer in tarnal: „Moja žena, uboga moja žena! In moja hči! Moj Bog, moj Bog, kaj bo ž njima! Kaj porečeta, ko izvesta?“

„Cipriano!“ je dejal odločno komendator. „Saj nočem nič vedeti, če nočeš govoriti! Dovolj je, da poveš spovedniku! A če smeš govoriti, daj, reci, da si nedolžen in da trpiš po krivici!“

„Bog, Bog!“ je zaječal ranjenec. „Ne vem. Dvakrat sem videl tistega človeka. Zdi se mi, da je brat . . .“

„Čigav brat?“

„Lucijin brat, ovčarjev sin na selu, Ettore Degrazia.“

„Torej si poznal njegovo sestro?“ je vprašal stric.

„Poznal. Prinašala je mleko v mesto. Dal sem ji denarja, zlato verižico, ooo . . .“

Spet se je onesvestil.

Komendator je poslal po spovednika in naročil, naj nikar nič ne sporočajo ranjenčevi ženi.

Ranjenec se je spet zavedel in zaklical: „Lucija, tvoj brat je morivec!“

„Odpusti mu!“ je dejal resno komendator in začel pripravljati stričnika za spoved.

Pol ure pozneje so ranjenca prevideli.

Tudi telesno mu je odleglo.

„Stric,“ je rekel, „kriv sem pred svojo ženo in hčerjo! Odušičanja bi ju rad prosil!“

„Sinko!“ je odvrnil ta. „Če želiš, ju dam poklicati!“

Oni se je pomišljal, nato je dejal: „Ne, nisem vreden! Uboga, uboga! Naj počiva, še prezgodaj bo vse zvedela!“

Nato je posluhnil in vprašal: „Pa kaj je ta šum zunaj?“

„To je vihar,“ je dejal komendator, „strašen vihar!“

„Vihar!“ je ponovil ranjeni. Ležal je mirno. Bolečina je bila skoraj vidno izpila njegovo zdravo polno lice.

Komendatorja je streslo, ko mu je gledal v bolešno spremenjene poteze, v bolno zardelost njegovega obličja. O, kako je ljubil to obličje, ki je nosilo vse izrazite črte plemenite rodovine Testaferratiev!

Zdaj pa mu je kakor blisk prešinila glavo misel in je videl: „Glej, njegov obraz ne bo umrl! O, kako je prav takšen, kakor je lice tistega mladega človeka, ki zdaj potuje in plove po morju!“

„Vihar divja!“ je zašepetal ranjenec, ki je topo poslušal šumenje vetrov in zamolklo jezo grmenja.

„Vihar divja!“ se je stisnilo komendatorju srce v novi bolečini in je čustvoval: „Nesrečni človek! Zdaj verujem, da je res sin mojega Ciprijana. Pa, kaj sem storil! Odgnal sem ga iz hiše in zdaj je na morju, v viharjih, morda na slabotni ribiški ladji, ki ne more kljubovati valovom! O Bog! Ali bo dospel, ali se bo otel? Koliko ladij bo danes zjutraj ležalo na dnu morja! Nesrečni človek! Morda prav to uro umira sredi valov! In kriv sem jaz, jaz, jaz!“

Nato pa se je komendator spet skušal pomiriti in se je tolažil: „Morda pa ni našel ladje in še vedno čaka na obali! Jezdec bi ga dotekel! Če sedlá takoj, bi ga še našel na tem obrežju!“

Odločno se je dvignil in poklical tajnika in mu naročil, kakor je bil domislil.

Tajnik ga je umel, prikimal molče in šel . . .

Kmalu za tem so udarile pod komendatorjevim oknom konjske podkve ob tlak. V prvi jutranji svit je vihral jezdec iz Ascolija po cesti ob narastli reki proti morski obali.

Danilo se je. Jezdec je začel razpenjenemu konju pridrževati vajeti, da bi se mu odpočil. Jahal je tik ob reki, ki je ponekod pljuskala prav na cesto.

Tedaj je konj nenadoma odskočil. Nekaj stopinj pred njim je bila vrgla kalna voda na suho človeško truplo.

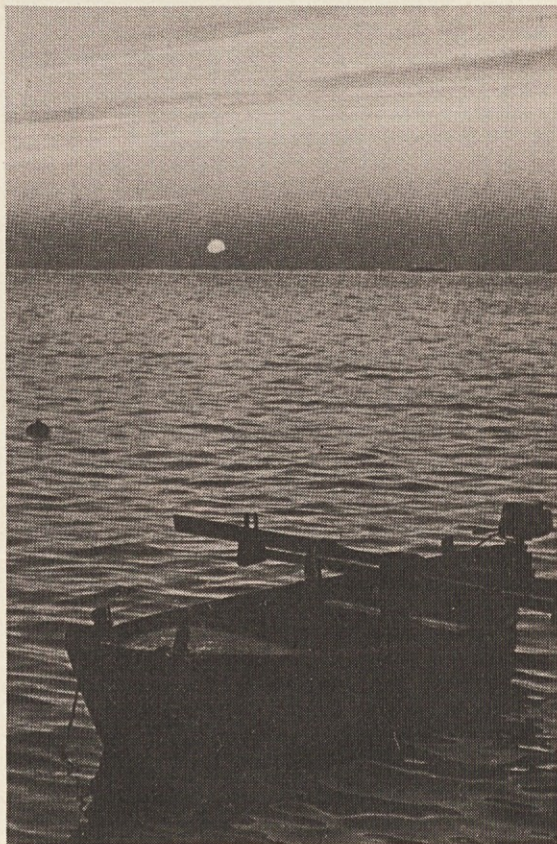
„Dio santo! Sveti Bog!“ je zaklical jezdec. To je človek, to je Ettore Degrazia, moj znanec!“

Bil je res oni nesrečni človek, ki je prejšnji večer krvavo maščeval čast svoje sestre in umoril Ciprijana.

Jezdec je skočil iz sedla in potegnil utopljenca popolnoma iz vode.

Prekrižal se je in podil s konjem naprej . . .

Komendator pa je stopil medtem k ranjenemu sorodniku, mu pomolil razpelo pod obraz in vprašal: „Cipriano! Pri temle, ki je umrl zate in te bo sodil, povej, ali je bil greh med teboj in deklico Ano, ki je služila pri meni na Kranjskem?“

„Stric!“ je šepetnil ranjenec. „Imela sva otroka.“

„In ali veš, kje je?“

„Ne vem! Nikoli se poslej nisem menil zanj!“

„Otrok živi,“ je dejal komendator. „Ime mu je Peter Pavel Glavar.“

Ranjenec je nemirno zaječal: „Vse veste. Res je. Malovrednega človeka sem podkupil, da je posodil ime mojemu sinu. O, o, o! Tudi ta podlost je na meni!“

„To ni najhujše,“ je dejal komendator. „Hujše je, da si pogubil nesrečno deklico, lastnega sina in še mene.“

Ranjenec že ni več slišal stričeve bridke obsodbe. Onesvestil se je bil. Tiho je začela pojemat v njem bolečina in z bolečino je ginilo življenje.

Medla jutranja zarja je vse bolj polnila sobo.

Komendator je sedel nepremično ob oslabelem, nemo, strog in bridek. Zdajpazdaj so mu zatrepetale ustnice: „Jezus, večni sodnik, ne zavrzi ga!“

Ko pa se je bilo popolnoma zdanilo, je začel ranjenec umirati.

Vsa komendatorjeva družina je napolnila sobo. On sam je odtaval od umirajočega v svojo kapelico in se tam zgrudil pred oltar. Tu je ležal dolgo v nemi grozi. Ko se je dvignil, je bil tako slab, da se je moral stene oprijemati. S hodnikov mu je udaril na uho glas jokajočih.

Tajnik, ki se mu je približal, je dejal s hripavim glasom: „Zdaj je prebil. O, umrl je kakor svetnik.“

„Bil je velik grešnik,“ je odvrnil strogo komendator. „Bog se usmili njegove duše!“

Jokajoča žena se mu je vrgla k nogam. Komendator jo je komaj spoznal. Bila je Ciprianova vdova.

Šel je v svojo sobo in sedel. Poglobil je glavo v dlani, a jo zdajpazdaj dvignil, kakor bi se hotel s silo otresti trudnosti.

Sonce je vželo in je sijalo naravnost tistemu na sliko, ki je to uro stal pred večnim sodnikom.

„Cipriano, addio!“ je zastokal komendator.

Komendator je odftaval od umirajočega v svojo kapelico in se tam zgrudil pred oltar. S hodnikov mu je udaril na uho glas jokajočih. Sesedel se je v stol in zamrmral: „Cipriano! Pogubil si sebe, sina in mene!“

Vsa njegova moč je bila ugasnila. A še enkrat je planil zubelj slepe ljubezni, ki je morda bila največ kriva, da je mladi človek tako daleč zašel.

Nato se je komendator dvignil, stopil k mizi in izvlekel in miznice šop orumenelih listov. Bili so papirji malega Cipriana, njegova prva pisanja, otroške risbe, čačke in vaje.

Medel smehljaj je preletel komendatorjevo lice in je bral: „Zakaj kakor pri drugih znanostih, tako je potreben tudi pri krepostih učitelj, ki naj z naukom in lepimi opominj vzbujajo in krepi v nas vse tiste vrline, katerih kali so vsejane v naše duše.“

Komendator je prepoznal besede iz knjige o lepem vedenju in je vzdihnil: „Nesrečni Castiglione! Vzgojil si mi dvornika in priljubljenega človeka, kreposti mu pa nisi okrepil.“

Komendator je pomislil še na njega, ki mu je tudi priporočal isto knjigo, in je vzdihnil bridko: „Glej, ta je modrejši! Izgubil je knjigo, a ljubil je krepost . . .“

Tedaj je prišel tajnik in sporočil, da se je vrnil sel.

„Ali ga je privedel?“ je vprašal komendator.

„Bogoslovec je odplul na romarski ladji pred dvema dnevi,“ je sporočil tajnik.

Komendator se je sesedel v stol in zamrmral: „Cipriano! Pogubil si sebe, sina in mene!“

Potem je spet upal: „Izgubil je knjigo, a ljubil je krepost. Morda še živi . . .“

Planil je kvišku in zaklical tajniku: „Sedite in pišite!“

„Komu, presvetli?“ je vprašal tajnik.

„Pišite v Senj, škofu Benzoniju!“

Nato je narekoval pismo, ki naj bi odvalilo zadnjo skalo s poti, ki jo je hodil Peter Pavel . . .

NA MORJU IN V PRISTANU

Peter Pavel je spal in sanjal.

Zdelo se mu je, da potuje skozi neznano deželo. Nekak moten, meglen somrak je ležal nad ravnino, po kateri je šla pot kakor gaz. Ni bila prijetna pot, a krajšala mu jo je zavest, da hodita ob njegovi desni in levi še dva potnika. Čudno ga je nekaj vezalo na ta sopotna, dasi ju ni poznal. Šli so molče, zatopljeni vsak sam vase. Medlo sinja luč, ki je silila skozi somračno meglo, je komaj nejasno osvetljevala temne postave popotnikov.

„Dani se,“ je čustvoval Peter, „in že dolgo, dolgo hodimo. Kako neki je to, da noče biti že dan?“

ln potožil je sopotnikoma: „Ali smo pot zgrešili? Nikoli še take dežele! Hodimo in hodimo, a ni jutra ne dne.“

Potnik na desni je rekel: „Adam je želel in ni dočakal.“

ln potnik na levi je kakor odpel: „Mojzes je hodil, a ni prišel!“

„Kdo sta, da govorita iz pisma?“ je mislil Pavel.

ln kakor v odgovor na njegove misli sta odgovorila z isto besedo: „Zaupaj in veruj in boš prišel!“

„Če bi hodil sam, bi se bal,“ je dejal Peter Pavel. „Pa mi je dal sam Bog vaju za spremstvo in to je dobro.“ Obmolknili so.

V ravni na desni in levi pred potniki so jeknili čudni glasovi. Bilo je, kakor da tulijo volkovi, nato pa, kakor da jočejo jagnjeta za izgubljeno materjo.

„Moj Bog, v volkove gremo!“ je rekel Peter Pavel.

„To niso volkovi,“ je dejal popotnik na desni.

„ln niso jagnjeta,“ je dejal popotnik na levi.

„Pa kaj so, povejta mi! Kakšna čudna dežela je to?“

Potni na desni je rekel: „Tisti, ki tulijo, so nesrečni; niso marali v smrtni uri duhovnika. Zato tulijo v temah.“

Potni na levi je rekel: „Tisti, ki tožijo kakor jagnjeta, so bedni, ki so želeli duhovnika, pa ga niso imeli.“

Lajež volkov in vekanje jagnjet je rastle v neskončnost.

Petru Pavlu se je srce krčilo v prsih in je občutil toplo sočutje do trpečih: „Moj Bog, koliko je pa še takih na svetu, ki o duhovniku Kristusovem še nikoli nič slišali niso?“

„Morje jih je,“ je podobno vzdihnil potnik na desni.

„Temo bi napolnili, če bi imela dno,“ je rekel trpko potnik na levi.

„Kakor čolnič,“ je rekel Peter Pavel, „plava Cerkev na morju v temi. Potaplja se, ne vidijo je. A pekel je silen. O, ali bo premagala blagovest v temi in viharju peklenjska vrata?“

„Zmogla bo,“ je bilo čuti z desne in leve.

Nato je legla smrtna tišina vseokoli. Iz te tišine pa je jeknil zdajci strašen glas, rjojenje pustinskega leva.

Peter Pavel je krčevito segel svojima sopotnikoma pod pazduho.

„To je Njegov glas,“ je dejal tedaj slovesno potnik na levi.

Petru Pavlu se je v sredi med neznanimi drugovoma ogrelo srce in je vprašal zaupno: „Tako lepo sta me v sredo vzela in me tolažila. O, recita, kdo sta!“

In je rekel potni na desni: „V noči, preden je petelin trikrat zapel, sem ga zatajil pred deklo.“

In je rekel potni na levi: „Ko so Štefana kamnali, so obleko položili k mojim nogam. Na poti v Damask pa me je vrgel s konja in sem Ga spoznal.“

Peter Pavel je radostno vzkliknil in ju spoznal po sliki na domu župnika Roglja: „O svetca božja, moja ljuba patrona, zdaj verujem, da me prav privedeta!“

Ona dva sta izginila; tla pod Glavarjem pa so se zazibala kakor v potresu. In zdaj je strašen grom pretresel ozračje.

Peter Pavel Glavar se je prebudil, zavedel in spoznal, da je na ladji med romarji in da ladjo meče strašen vihar. Jok in vzdihovanje plahih sopotnikov je polnilo temni prostor, kamor so se bili zgnetli. V svitu brljave olje-nice je videl blede obraze mož in žena. Vihar ga je vrgel z ležišča sredi mednje.

Šele po dolgem se mu je posrečilo, da se je izvil iz živega kupa in prišel na stopnice, ki so vodila na krov. Lezel je navzgor. Posrečilo se mu je dvigniti vrata, ki so zapirala lino na krov.

Oslepel je v strašni bliskavici. Nato je videl, kako je vihar trgal jadra in lomil jambore. Začutil je ostri vonj po streli v nosnicah in slano morsko peno na ustnicah. Silovit sunek je nagnil ladjo, strašen val se je dvignil čez krov, zalil odprto lino in skoraj odplaknil Petra navzdol.

Brezizrazen vzklik prestrašenih ljudi se je odzval od doli gor.

Nekdo je rezko zaklical ob Petru: „Zapri lino!“

Peter je izpustil pokrov in zdrknil po stopnicah nazaj med sopotnike.

Kakor skrivnostno spoznanje ga je obšlo neskončno sočutje do njih in je vzdihnil v svoji duši: „Poginili bodo! Gospod! Reši jih, reši! Duhovnika ni med njimi, kakor jagnjeta po materi bodo tožili. Reši jih!“

In z močnim glasom je začel moliti: „Zgodnja danica, Zdravje bolnikov, Pribežališče grešnikov, Tolažnica žalostnih, Pomoč kristjanov . . .“

In kakor en glas je odgovarjala preplašena srenja: „Prosi za nas!“

Vihar je popuščal.

Zopet je zlezal Peter Glavar po lestvi navzgor in oprezoval skozi špranje na krov.

Zdaj je slišal krmilarja: „Šjor padrone!“

„Ča je, Stevo?“

„Zadeli smo!“

„E, pa da! Povezili smo ribiški čoln z ljudmi! Bog jih reši!“

Veter je zašumel znova.

Ko je bilo zopet tiho, je slišal Glavar: „Šjor padrone!“

„Ča je, Stevo?“

„Krmilo se je zlomilo!“

„Tristo . . .“

Zopet je sunil vihar.

„Krmilo je mrtvo!“ je vzdihnil Glavar. „Zdaj mene in moje sopotnike vozita sveta moja patrona.“

Začel je moliti, tiho sam zase. Pripravljal se je na smrt.

Nekaj medel svit je začel sikati skozi špranje.

„Jutro!“ je pomislil Glavar in dvignil nagonsko pokrov na krov. Videl je komaj za ped predse; vse je tonilo v težki slani megli in peni.

„Vihar smo prestali,“ je pomislil, „toda sam Bog vedi, kam gremo v megli. Morda je obala blizu in se ladja zdajpazdaj raztrešči ob čereh.“

Na ladji je bilo vse tiho, le šum valov je še udarjal ladji ob bokih na krov.

„Zgodnja danica, prosi za nas!“ je zašepetal Glavar.

Takrat je zaklical krmar: „Šjor padrone!“

„Ča je, Stevo?“

„Proti severu gremo!“

„E, pa dobro!“

„Obala je blizu!“

„Izstreli top!“

Trenutek nato je jeknil top in odgovoril je z desne rahel jek.

Ladja je plula pokojno, a postrani.

Glavar je stopil na krov. Polagoma se je trgala megla pred ladjo. Nekje v dalji, kamor je gnalo vodovje ladjo, je jeknil strel. Tedaj se je posvetilo nad ladjo, kos vedrega neba je pogledal na valove.

Se nekaj trenutkov in ladja je plula v jasnem. Kakor iz slike se je zasmejala prav blizu novo oprana obala, viso-

ki breg z nizkimi hišicami in rdečimi strehami. Tam visoko gori na bregu pa je sinilo v jutranjem soncu belo zidovje v prijetnem zelenju, cerkev in samostan, visoko nad pristaniščem ob morju, sredi med dvema obalama.

„Šjor padrone!“

„Vidim.“

„Reka!“

„Trsat.“

„Dva dni imamo izgube do Senja.“

„Pa krmilo in jambori so proč.“

„Pa smo vsaj živi. Izmed tridesetih ladij se jih nocoj ni rešilo pet.“

„Če sodiš, Stevo? Majka na Trsatu je zaslužila svečo!“

„Kako ne, šjor padrone! Svečo, pet funtov težko!“

Srce je zaigralo v Glavarju: „Pozdravljena, Mati! Iz noči in viharjev si otela mene in te moje sopotnike! Kdo so? Ali jim vem imena? A vem, da so mi bratje in da so prav tako klicali v viharju Tvoje pomoči kakor jaz. O, Mati! Daj jim, da po zadnjem viharju v smrtni uri prav tako zagledajo Tvojo slavo, kakor sem jaz zdaj zagledal Tvoje svetišče v žarkih prvega sonca! A meni, Mati, daj, da najdem, kamor želim! Moja prva pot na kopnem bo k

Tebi in od Tebe v Senj k prijatelju, da mi izprosi dobroto pri presvetlem škofu. Mati Marija, bodi z menoj!“

Uro pozneje je ladja pristala. Toda potnikom niso dovolili iti v mesto. Zaprli so jih v karanteno zaradi kolere, ki se je bila prejšnje dni zasejala po ladjah iz Benetek . . .

„Nočem godrnjati,“ je dejal Glavar. „V sanjah sta me vodila skozi vihar moja sveta patrona. Dala sta mi, da sem obredel veliko zemlje in morja in prestal vihar in potop. Naj jima bom podoben, naj prestanem še temnico, ne tiste strašne, kakršno sta onadva, pa vsaj nadležno in zoprno!“

Po predpisanem času so izpustili popotnike iz zaprtja. Peter Pavel Glavar je krenil naravnost na Trsat . . .

— — —

Poln sladke pobožnosti je pokleknil pred stranski oltar. Zadnje sonce je sevalo skozi cerkveno okno. Ognjen pas luči je ležal Brezmadežni ob mili glavi.

Bogoslovec je komaj krotil solze neizrazne sreče. Duhovnik, kateremu se je bil spovedal, mu je napolnil srce z veseljem upanjem in Peter Pavel je molil zdaj v veliki hvaležnosti za vse one, ki so mu bili kdaj dobri: za župnika Roglja, za Manico, za rajnega Matijo Kolóvratarja, za kapitana Pera, za gospoda Zandonattija, za Ano Marijo in še za tega prijatelja, ki mu je bil pravkar v spovednici potolažil srce.

Tedaj pa je zmotila njegove molitve ženska, ki je bila v sveti pobožnosti sama vase pogreznjena pokleknila tik ob njem. Vonj znane dišave po mehki rezedi, ki ga je bil vajen iz Zandonattijeve hiše, mu je napolnil nosnice.

Ne da bi se ganil, je klečal bogoslovec. Ko pa se je dvignila molilka, se je dvignil še on. In zdaj je gledal v blede in sladki obraz gospodične Ane Marije . . .

Rahlo je nagnila glavo in se obrnila iz cerkve.

Glavar je šel za njo. Ponudil ji je blagoslovljene vode, dekleta se je dotaknila s svojimi prsti njegove roke.

Trenutek pozneje sta stala pred cerkvijo, Glavar je prijel deklico za roko in dejal: „Gospodična, kdo bi se bil nadejal!“

Zardela je in rekla malo prisiljeno, a vendar vedro: „Ali ste veselo iznenadeni?“

„Kako ne bi bil!“ je odvrnil.

Vse je zatrepetalo v njem. Nikoli ni bila lepša, ko ta trenutek, ko je rahlo drhtela in so ji polodprte ustnice hotele spraševati in si niso upale.

„Nič grešnega ni v njeni ljubezni,“ je zašepetal bogoslovcu glas v notranjosti. „Zadnjič si jo sunil v stran. Eno besedo reci in planila ti bo v naročje! Njena ljubezen ni grešna. Čista je ko lilija.“

A glas iz sanj se je obudil krepkeje v njegovi duši: „Kaj? Zatajil da bi ga pred žensko?“

Peter Pavel je vzdihnil, se stresel in dejal: „Bog je hotel, da sva se še srečala, gospodična!“

Ali smem čestitati k posvečenju?“

„Še ne!“ je odvrnil.

Povedal je kratko svoje zgodbe in ji dal pismo za očeta.

Razmišljeno ga je razgrnila.

Motril jo je molče.

Njej se je lice razvnelo: „Zaneslo vas je na Reko! O, to je božji čudež! Presvetli škof Benzoni so tudi tu! In jaz, jaz ga smem obiskovati.“

Takoj pa se je ustrašila: „Oh, zdaj sem pa brala očetovo pismo!“

Spet je postala vedra: „Pa saj je tudi to prav! Zdaj vam ne bo treba hoditi v Senj! To bom uredila vse jaz, vse jaz! Ali mi verjamete?“

„Ne razumem popolnoma.“

„O, to je lahko,“ je rekla. „Presvetli škof je moj daljni sorodnik. Kličem ga za strička. Zelo mi je naklonjen! Nič mi ne odreče! Ali ne verjamete?“

„Verjamem.“

„Otrok sladki,“ je čustvoval. „Bog ji je že napol vzel bridkost iz srca. Drag sem ji, a tako, da ji smem biti. Saj verjamem, če bi bilo v njeni oblasti, ta trenutek bi mi dala redove, ki mi jih mogočni komendator ni mogel ali ni hotel dati.“

„Res,“ je čebljala Ana vedro, „gospod škof Benzoni je bil v Senju večkrat naš gost, preden so ga posvetili za škofa. Zdaj seveda ne more več obiskovati mojega očeta. Zato ga pa morava jaz in oče, ker bi sicer hudo zametil. Imam teto v mestu. Ko me je oče poslal k njej, sem šla takoj drugi dan k presvetlemu na obisk. Kadar hočem, ga obiščem in sem njegov gost.“

„A, kako to, senjski škof pa na Reki?“ je vprašal Glavar.

Pogledala ga je začudeno in rekla: „Tega pa ne vem, kako. Morda ima take posle tu. A prav je, da ste me spomnili. Že jutri ga poprašam, in boste videli, da mi bo vse povedal!“

Glavar se ji je z vedrim nasmehom poklonil in dejal: „Saj ste skoraj vsemogočna!“

„Da,“ je rekla, „jutri ob enajstih se zglasite pri njem! Gotovo vas bo sprejel.“

„Zglasil bi se, če bi vedel, kje stanuje.“

„O, to vam pove tu vsak otrok!“

Stegnila je roko in pokazala visoko hišo ob morju onstran Reke in je govorila: „Kar po cesti ob morju pojdite in potem sto korakov iz mesta; tista hiša z vrtom in dvema kamnitima levoma ob vratih. In ob enajstih, jutri!“

„Pridem!“

Zopet se je zmedla in rekla tiho: „Toda jaz moram zdaj iti! Stanujem takoj tu doli. Glejte, vidi se okno moje sobice! Pa vi? Ali imate prenočišče?“

„Potrkal bom tu pri očetih redovnikih.“

„To je dobro,“ je rekla, „kajti meni je mesto še precej tuje.“

Bridko sta umolknila.

Deklica se je nenadoma zopet užalostila.

„Noči se!“ je zašepetala.

„Spremim vas do doma,“ je rekel Peter.

Pogledala mu je polno v obraz, dolgo. Nato je trudno zmajala z glavo in molče podala roko. Odtргala se je naglo.

„Jutri ob enajstih!“ je še zaklicala iz daljave.

Gledal je ginjen za njo in vzdihnil: „Ave stella, Ana Marija!“

NA CILJU

Senjski škof Benzoni se je mudil iz raznih razlogov že dober mesec na Reki. Bil je že prileten mož, ljubil je lepo zunanjo obliko in udobnost. Njegova družabnost je bila znana. Službene posle mu je pretežno opravljaval kaplan, ki je bil pravo nasprotje svojega predstojnika, rezek, nevljuden pisarniški človek, „užasan Ličan“, kakor ga je imenoval škof, ki je sicer s hvaležnostjo priznaval vojaško točnost in vestnost svojega delavca.

Tisto jutro navsezgodaj je bil prejel škof Anino pismo. Pisala je tako:

Prevzvišeni gospod stric!

Danes ob devetih hočem govoriti s Teboj. Sporoči to svojemu sitnemu kaplanu, da naju ne bo motil. Imam hudo veliko prošnjo do Tebe. Ker vem, da si mi naklonjen, se nadejam, da mi je ne boš odbil. Poljublja Ti roko Tvoja hvaležna in vdana

Ana Marija

Pogledala mu je polno v obraz, dolgo.

Nato je trudno zmajala z glavo in molče podala roko.

Odtргala se je naglo.

„Kako odločno roko ima!“ se je nasmehnil škof. „Sodil bi, da mi piše karlovški general. In kako zna prositi! Škof, hej, ob devetih hočem avdienco! Ali se je že slišalo kdaj kaj takega? Zares, razvadil sem jo, sorodnico mlado.“

Ob devetih je škof vendar odslovil tajnika in se pripravil, da sprejme deklico. Dal je prinesiti v svojo malo sobo, kjer je sicer po poslih počival in molil, izbranega južnega sadja, peciva in sladkega vina.

Potem je sedel v naslonjač in čakal.

Ura je bila deveta.

„Tako, tako,“ je mrmral, „pa niti točna ne zna biti! To bi se ji pritikalo, da bi ji sprejem odrekell“

Tisti čas mu je javil sluga Anin obisk.

Takoj nato je vstopila. Bila je v zadregi.

Škofu je dobro delo in je mislil: „No! V resnici, vsaj ni tako gotova, kakor se dela, kadar je pred menoj in ne sama nad pisemskim papirjem.“

Dvignil se je.

Deklica mu je poljubila roko in se po sili hotela obnašati svobodno. Bila je neskončno mična v tej svoji zadregi in narejeni neprisiljenosti:

„Gospod stric, saj vem, da nisem pisala spodobno. Pa ti rečem, da ne znam drugače! Nisem diplomatinja!“

„O, pa še kakšna!“ se je zasmel škof. „Ali ti nisem dovolil avdience?“

bo še

... ljubim jih s hrupom in šumom, ta velika mesta —
skoznje v svobodo gre, skoznje v bodočnost gre cesta ...

(župančič)

iz našega zdomstva

anglija

Nismo še poročali o lepi družinski slovesnosti pri Trstenjakovih v Bedfordu, ko je njihova Sonja v cerkvi sv. Jožefa šla k prvemu sv. obhajilu.

V septembru je bila prisrčna slovesnost v Bedfordu pri Rehbergerjevih. Francka in Brian sta krstila svojega prvega sinčka Marka. Naj Gospod blagoslavlja naše otroke!

Škof dr. Alojzij Wagner z avstrijskim narodnim direktorjem dr. Baloghom in slovenskima narodnima nošama.

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Največje doživetje v zadnjem času je bilo praznovanje *izseljenke nedelje* 30. septembra. Okrog kurijskega škofa dr. Alojzija

Trstenjakova Sonja iz Bedforda pri prvem sv. obhajilu.

Wagnerja smo se zbrali vsi izseljenki duhovniki in z njim somaševali v cerkvi sv. Antona v „Novem svetu“. Slovencev nas je bilo letos več kakor lani, od teh 10 v narodnih nošah. V 11 jezikih se je odvijalo bogoslužje in petje. Po maši smo ostali skupaj na dvorišču in tu je snemala tudi avstrijska televizija kratke prizore za oddajo „Österreich heute“. Slovenske narodne noše so magično potegnile nase pozornost televizijskega posnemavca: Škof dr. Wagner se je pogovarjal z različnimi skupinami in se zanimal za njih življenje v Avstriji.

Naš center v Hafnerstraße je kar lepo obiskovan. Ker so Duhaničevi večji del odsotni, nam pomaga v kuhinji ga. Silva Joun, ki tudi med tednom vse lepo počisti. Gospej Silvi smo za njeno požrtvovalnost res vsi iz srca hvaležni. Naj ji Bog povrne za vse, kar dobrega za nas stori.

Prav za svoj god je bil v bolnici pri elizabetinkah operiran na slepiču Mihi Plajnšek. S prvim oktobrom bi moral nastopiti vojaški rok. Zaredi

operacije bo prišel na vrsto šele s 1. aprilom. Njegov bratranec Zlatko Hauseder iz Matternbacha je nastopil „državno službo“ 1. oktobra v vojašnici v Ebelsbergu.

Ga. Milika Kerec je bila iz bolnice že odpuščena in je sedaj na zdravljenju v zdravilišču Puchberg blizu Traunskega jezera. Želimo ji res, da bi se ji zdravje povsem vrnilo.

SALZBURŠKA

Salzburg — S 1. oktobrom so se odprle univerze. Tako so se tudi naši koroški bogoslovci vrnili k študiju v Salzburg. Slovenski rojaki smo zelo veseli, če pridejo med nas in nam olepšajo božjo službo. Veseli smo, če nas kdo od bogoslovcev obišče. Nekdaj je bila povezanost med nami in njimi zelo dobra.

24. novembra bo dopolnil g. Franc Orehek 80 let. Naš jubilar je doma iz Doba pri Domžalah. Priženil se je v Ihan. Revolucija ga je pregnala najprej v Salzburg in potem v Freilassing, kjer si je postavil skromni dom. G. Francu želimo še veliko lepih let in naj ostane zvest naši slovenski skupnosti!

PREDARLSKA

Nedelja tujih delavcev: Pogovori in medsebojna srečanja rešijo marsikatero težavo in odstranijo različne predsodke, ki preprečujejo skupna prijateljstva in razumevanje. Ta namen ima tudi nedelja tujih delavcev, ki se obhaja zadnjo nedeljo v septembru. Geslo letošnjega srečanja je bilo: Delati in živeti v slogi.

Oddelek za tuje delavce pri škofiji je pripravil dvojico takih srečanj. Prvo je bilo v soboto zvečer, 29. sept., v Lustenauu. Ob 19. uri je bila skupna maša. Ob domačem župniku so somaševali: slovenski in hrvaški izseljenski duhovnik in poljski frančiškanski pater, ki ima na skrbi begunce iz te dežele. Med mašo je prepeval slovenski cerkveni zbor in hrvaška Tamburica. Namesto običajne pridige je govoril g. Peter Herbert, voditelj Gastarbeiterreferata. Iz osebne izkušnje je spregovoril o žgočih problemih, ki tarejo tudi delavce. Opozoril je na nekatere predpise, ki so preveč strogi in nečloveški. Delavec, ki živi v tujini, ne sme biti samo številka, ampak osebnost z enakimi pravicami in dolžnostmi. Dobršen del nagovora je posvetil problemu brezposelnosti in zaposlovanju mladine, ki konča šolo.

Bolj verjetno bodo te besede

„glas vpjočega“ kot konkretna rešitev iz težkega položaja. Vendar je potrebno opozarjati odgovorne na dolžnost, ki jo imajo do teh ljudi.

Molitve za vse potrebe so izzele kot velika prošnja za lepše in boljše razumevanje domačinov do tujcev.

Po končanem delu v cerkvi je bila družabna prireditev v župnijski dvorani. Tokrat je bila udeležba nastopajočih bolj pestra kot druga leta. Za uvod nam je Tamburica zaigrala nekaj narodnih iz raznih krajev Hrvaške. Potem je slovenski cerkveni zbor zapel prav tako nekaj narodnih in umetnih pesmi. Kot novost so tokrat nastopila dekleta s Filipinov. V čudovitih narodnih nošah so prikazale plese iz njihove domovine. Ples je govorica, izraz njihovega mišljenja in čustvovanja. Še bolj nenavaden nastop je bila skupina štirih turških otrok. Zapeli so nam tri njihove pesmi. Spremljali so jih z udarci rok oziroma prstov po mizi, vsak na drugačen način. Melodija je bila zelo monotona in za nas nerazumljiva a kljub temu je vzbudila veliko pozornost in navdušeno ploskanje. Tudi skupina treh harmonikarjev in treh pevcev slov. otrok je doživela navdušeno ploskanje. Zapeli so slovenske narodne ob spremljavi harmonike.

Tako se gradijo mostovi zблиževanja med ljudmi z različno kulturo, jezikom in mišljenjem. Samo, da ne bi ostalo le pri lepih besedah, ampak da bi se tudi poznalo v praksi vsakdanjega življenja tujih delavcev.

Podobno srečanje je bilo še 6. oktobra v Altachu. Skupno somaševanje in po maši predstavitev posameznih skupin in zborov. Nekatere župnije so se spomnile te nedelje v pridigi in prireditvi v bolj skromnem obsegu, enim pa je bila nedelja kot vsaka druga, ki gre v pozabo.

Romanje v Einsiedeln: 23. sept. smo se Slovenci iz Vorarlberga udeležili vsakoletnega romanja v Einsiedeln. Največ je bilo Slovencev iz Švice, pa tudi iz ostalih dežel so prišle skupine ali posamezniki. Romanje je vodil mariborski škof dr. Jožef Smej. Iz domovine je bil tudi kapucinski provincial p. Štefan in dr. Janez Zdešar, delegat za slov. izseljence in zdomce v Evropi.

S škofom Smejem so somaševali ostali duhovniki, ki so prišli k temu srečanju. V pridigi je škof močno poudaril zvestobo veri, ki mora oblikovati kristjana tudi v tujini, čeprav mnogi pozabljajo na to. Med mašo je nekaterim otrokom podelil zakrament sv. birme. Po maši pa so bile litanije Matere božje pri milostni kapeli.

Čeprav je bilo hladno in deževno, vendar tako romanje vedno obogati človeka, če se ga udeleži s pravim namenom.

Zadnjo nedeljo septembra smo imeli planinci *srečanje in mašo pri Lustenauer Hütte* nad Bödelom. Sončno in toplo vreme nas je vabilo v višave.

Kapelica na griču je privabila še druge turiste in domačine k maši. Ne samo sveži zrak in lepota kraja, ki krepi telo, ampak tudi božja beseda, ki dviga duha, je potrebna. Za oboje je bilo tokrat poskrbljeno. Po končani službi božji pa okrepčilo pri rojaku Slovincu, ki ima v zakupu to gostišče.

Na vsakem koraku smo srečavali množice, ki so se zgrinjale v ta prelepi kraj nad Dornbirnom. Da ne bi bilo to le moda modernega človeka

Tja gor
srce želi...

Moški zbor Slomšek iz Belgije.

in kristjana, ampak tudi spoznanje in zahvala Bogu, da nam daje tako čudovita doživetja!

8. julija smo se Slovenci zbrali, da se povzpne na Hohekunzel, 2391 m visoko. V ranih jutranjih urah smo se odpravili proti Bregenzerwaldu. Našo dobro voljo je spremljalo čudovito sončno vreme. Kar lepo število se nas je zbralo. Pridružili so se nam tudi slovenski gostje iz Avstralije. Pot do koče je bila zelo strma in naporna. Po treh urah smo prispeli do Biberacher koče. Pred nami se je razprostirala planjava. Pašniki so bili ponekod že odeti v snežno odejo. Tišino narave je motilo zvončkanje krav in meke-

„Zajčki“ iz slovenskega otroškega vrtca.

tanje ovac. Kar precej planincev se je odločilo za vrh. Nekatere žene in otroci so ostali pri koči. Kakšno uro smo posedeli pri koči in ob treh popoldne smo se vračali v dolino.

Za nami je bil lep dan, poln veselja in spominov. V naravi čutimo, kako je povezana z Bogom. Vseposod v naravi se srečujemo s Kristusom. Na poljih, ob kolovozih, ob hišah ali visoko ob vznožju zasneženih gora, nam pride na misel tisti lepi vzdihljaj: „Molimo te Kristus in te hvalimo, ker si s svojim križem svet odrešil.“

belgija

LIMBURG-LIÈGE

XXIV. SLOVENSKI DAN v Belgiji. — V soboto, 29. septembra

Mešani zbor Zvon iz Holandije.

t. I., je društvo Slomšek v Eisdenu priredilo svoj 24. Slovenski dan, katerega geslo je bilo: Mladina in mir — z roko v roki. Slovesnost se je pričela s službo božjo, katero je vodil g. Stanko Kavalar iz Francije v somaševanju z g. Dragom Roginom, hrvatskim duhovnikom iz Liège in krajevnim slovenskim duhovnikom g. Vinkom Žakljem. Pri službi božji je sodeloval mešani zbor Zvon iz Holandije pod vodstvom g. Antona Kropivška.

Pri kulturnem programu so sodelovali: Mešani in moški zbor Slomšek, „Zajčki“ iz otroškega vrtca, Mešani in moški zbor Zvon, Slo-

Slovenska folklorna plesna skupina nastopa v makedonski narodni noši.

venska folklorna plesna skupina iz Holandije in Vesela mladina iz Belgije.

Splošna ugotovitev: Junaki dneva so letos bili naši prijatelji in dolgoletni sodelavci iz Holandije. Obe skupini, Zvon in Folklorna plesna skupina, sta bili odlični in številčno zelo močni. Zvon je s svojo močjo uspel premagati težave zaradi neakustičnosti dvorane. Folklorna plesna skupina je pokazala preciznost in uglajenost v nastopu. Mogla bi uspeti tudi na zahtevnejših odrih.

Slomškov zbor je bil letos manj gotov samega sebe. Morda bi bilo previdneje zapeti iste pesmi, ki so jih z lepim uspehom zapeli 14 dni prej v Holandiji? Dvorana v Kultur-reel Centrumu je težka preizkušnja še za močnejše zборе. Koristna šola! Še bolj pa je padlo v oči, da je Vesela mladina lani bila boljša. Od kod ta padec? Več plesalcev in plesalk se je poročilo. Nekateri dobri sodelavci so se odselili. Kar 8 fantov je pri vojakihi. Mogli bi govoriti tudi o pomanjkanju O S V E Š Č E N O S T I nekaterih staršev in njihove mladine, pa to prihranimo za drugič... Starše in mladino prosimo, da strumno podprejo nesebične napore g. Poldija Cverleta za rast Vesele mladine.

Predsednik g. Bernard Žabot je v svojem pozdravnem nagovoru resno opozoril starše na njihovo odgovornost in soodgovornost pri delu za slovenske ideale v izseljenstvu.

Veliko veselja so v dvorani napravili „Mali zajčki“, naši najmlajši iz otroškega vrtca, katere s svojimi sodelavci z veliko zavzetostjo vodi ga. Anica Kos-Varzsak. Med njimi je mali Štefan s solo petjem pokazal, da je „očetov sin“, sin pevovodje g. Vilija Roglja in vnuk bivškega pevovodje, † Štefana Roglja.

Prosto zabavo so v splošno zadovoljstvo oskrbeli Veseli vaški godci iz Holandije, ki jih vodi g. Slavko Strman.

Krajevni slovenski duhovnik je duhovno besedo oslonil na geslo letošnjega Slovenskega dneva: Mladina in mir — z roko v roki. Pri delu za mir ima mladina veliko poslanstvo. Toda tega poslanstva ne bo

veljavno izpolnila z manifestacijami po cestah in terorističnimi dejanji. Mir je izredno plemenita, a ZAHTEVNA cvetka, ki uspeva samo pod USTREZNIMI pogoji. Ti pogoji so SPOŠTOVANJE do človeka in njegovega življenja, oster čut za PRAVIČNOST in RESNICO, smisel za RESNIČNO svobodo, pripravljenost za SODELOVANJE, razumevanje za delo v EKIPI, čut za ODGOVORNOST in SOODGOVORNOST, razpoloženje za BRATSKO odnose in SOLIDARNOST, skrb in delo za JAVNE ZADEVE, za SKUPNO BLAGINJO.

To so edino veljavna sredstva graditeljev miru, resničnega miru. Vse drugo so prazne besede in nora dejanja.

In mladino je treba k temu VZGAJATI.

Kdo? Predvsem starši!

Tu je srčika problemov. — Starši.

Toda, česar nimam, ne morem dati. Zato se morajo vzgojiti najprej starši sami.

Kako?

ODMAKNITI se morajo od sodobne POTROŠNIŠKE miselnosti, ki vse presoja pod vidikom denarja ali drugih materialnih ugodnosti, za katerimi kot nora drvi sodobna duhovna raja — in se ODPRETI VREDNOTAM, ki jih predstavlja evangelij, evangelij RESNICE, PRAVICE, BRATSTVA, SOLIDARNOSTI, DOBROTE, SVOBODE, MIRU in LJUBEZNI.

Starši morajo postati ljudje, KI ZNAJO MISLITI, ki znajo v luči evangelija PRESOJATI okolico in temu primerno nastopati — vljudno, a dosledno.

Dober zgled O S V E Š Č E N E G A kristjana in Slovenca bo najboljša vzgoja.

Mladina bo tako začutila, da vera ni samo za dobre ženice in onemogle strice, temveč predvsem za MLADE LJUDI, ki imajo življenje pred seboj in hočejo iz svojega življenja NEKAJ NAREDITI, v svetu nekaj PREMAKNITI na bolje.

To so predpogoji za geslo letošnjega Slovenskega dneva: Mladina in mir — z roko v roki.

K lepemu uspehu našega praznika so prispevali nastopajoči na

odru, številni sodelavci pri pripravah in postrežbi ter dragi gostje od blizu in daleč.

Vsem izrekamo iskreno zahvalo in priznanje.

Lepo je bilo.

Še na smrtni postelji bi človek želel slišati tisto, ki jo je tako lepo zapel Slomškov moški zbor: „Oj Doberdob, oj Doberdob, slovenskih fantov grob“...

Kakšni basi! Še v Moskvi nimajo boljših...

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, Impasse Hoche, poleg Slovenskega doma.

Ker so konec septembra začeli v cerkvi res potrebna popravila, je maša za Slovence, kakor tudi za Francoze, v naši dvorani. Upamo, da se bomo kmalu zopet lahko vrnili v cerkev...

Predavanje o Koroški — V nedeljo, 7. oktobra, nam je g. Vinko Zaletel, župnik v Vogrčah pri Pliberku, v slikah in s pesmijo ter živo besedo prikazal slovensko Koroško, kjer se morajo koroški Slovenci na svoji zemlji dan za dnem boriti za svoj narodni obstoj. Prav tako je v četrtek, 11. 10., govoril o Koroški na radiu Notre Dame. G. Zaletelu se za njegov obisk toplo zahvaljujemo:

Martinovanje — Društvo Slovencev vabi na Martinovo srečanje v dvorani Slovenskega doma v soboto, 10. novembra. Ob šestih bo maša, nato pa domače srečanje do polnoči. Vsi, ki jim je za prijetno domačo družbo, prijazno vabljeni!

Miklavževanje bo v nedeljo, 2. decembra, po maši. Na izrečno željo staršev, da ne bo v darilih razlike med otroki, bodo vsi dobili približno enaka darila, ki jih bo pripravil Miklavž sam.

MELUN (Seine-et-Marne)

V novembru in decembru bo vsa-
kokrat maša prvo nedeljo v mesecu
(v poljski cerkvi v Dammarie, ob de-
vetih dopoldne).

LA MACHINE (Nièvre)

K skupni maši se bomo zbrali v
nedeljo, 25. novembra, ob enajstih
dopoldne.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Od vzhoda in zahoda, severa in
juga, smo se Slovenci — kolikor
nas je še — srečno vrnili v svoje
domove. Bo že res, da je povsod le-
po, vendar doma najlepše.

Posebnih novic pri nas tudi to
pot ni, toda obljuba dela dolg, zato
nadaljujem z opisom naših dragih
rajnih, ki so nas pred našim odho-
dom na počitnice tako hitri zapusti-
li v nepričakovano velikem številu.

Hišna številka 47 rue de Metz v
Moantiersu je bila daleč okrog zna-
na. Tam je stanovala dobra slo-
venska žena, mati dvanajstih otrok,
ki so jo često obiskovali. A ne le
otroci ampak tudi drugi so radi pri-
hajali tja. Ko sva jo z g. Dejakom
zadnjikrat obiskala, in to v bolnišni-
ci, nama je nekaj stiskalo grlo, saj
sva videla, da se njeno zemeljsko
življenje bliža koncu. Nekaj poseb-
nega je bilo, kako je znala ta verna,
vneta bralka Naše luči, sprejeti go-
sta. Rada nas je vabila na „kislo
repco“, katero je znala res okusno
napraviti.

Pokojna Marija Vrečko, roj. Hladin

Pogreb, nabito polna cerkev, je
izpričal, kako radi smo te imeli.
Francoski g. župnik je v lepem go-
voru najmanj desetkrat rekel „Ma-
dame Ipavec“, ker Francozi izgovar-
jajo črko c za k. Kakor je tvoj dobri
mož prezgodaj umrl, tako si nas
zdaj tudi ti prezgodaj zapustila.
Bog ti povrni vse dobrote in daj
zaslužno večno plačilo, dobra, dra-
ga gospa Ipavec.

Pisati bi moral danes tudi o sino-
vi srebrni poroki. Bilo je lepo; naj-
prej v cerkvi, potem pa v neki ki-
tajski gostilni, kjer je bilo treba je-
sti s paličicami. Enako bi nas zani-
malo, kako je stal vnuk Dominik
pred papežem v ponošenih sandalih
s kitaro in torbo prigrizka na ra-
mah. Treba je pa varčevati s prosto-
rom in časom. Mogoče prihodnjič.

J. J.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Mesec november je posvečen
spominu naših pokojnih. Nismo sa-
mo okrasili njih grobove, tudi moli-
tev za večni pokoj jih bo spremljala
ves mesec in vse leto.

Krščeni sta bili v Bruay-en-
Artoisu Amandine Leriche, v Meri-
courtu pa Leslie Ana Zavolovšek.
Naj ju spremlja božje varstvo.

Zakrament sv. zakona sta si dala
v Méricourtu 22. septembra Roman
Burzynski in Kristijana Razložnik.
Želimo jima veliko božjega blago-
slova!

V visoki starosti, v svojem 93. le-
tu življenja, nas je 26. septembra
zapustila Marija Vrečko, rojena Hla-
din. Pridna kot mravlja, je s svojim
pokojnim možem Jernejem skrbela
za številno družino. Sin, hči in mož
so odšli v večnost pred njo. Troje
hčera je odšlo v samostan Dobrega
pastirja v Angers. Hči Silvi pa jo je
vse življenje spremljala in zlasti v
zadnji kratki bolezní požrtvovala ne-
govala.

K pogrebni maši v cerkev sv. Av-
guština se je zbrala množica prija-
teljev in rojakov 29. septembra, na
dan svetih nadangelov. Naj ji bo
Gospod za njeno zvestobo Cerkvi in
narodu bogat plačnik!

FREYMING-MERLEBACH

Na razpolago imamo spominske
obeske z napisom ASSOCIATION
DES AMIS DE LA MISSION CATHO-
LIQUE SLOVENE. To je pozlačeno
ročno delo, 5 različnih barv istega
vzorca, to je grba, ki vsebuje križ,
oljno vejico in rdeč nagelj, na be-
lem ščit. Te tri stvari simbolizirajo:
križ vero, oljna vejica upanje, rdeč
nagelj pa ljubezen. Imamo jih v
omejenem številu, skupno 250. Raz-
deljeni so po serijah. Eno serijo tvo-
ri pet kosov in to stane 100 fr., po-
samezni kos torej 25 fr., ker je na
pet eden zastoj. Kdor jih želi, naj
se javi, naj jih naroči pri naši slo-
venski katoliški misiji v Merleba-
chu.

Umrli zadnjega meseca: Ivanka
Miklavčič, rojena l. 1905 v Begunjah
na Gorenjskem. Nazadnje, preden
se je izselila, je bivala v Šentvidu
nad Ljubljano, kjer so imeli trgovino
s čevlji. Zaradi vojnih razmer je za
božič l. 1945 vsa družina odšla iz
domačih krajev in prišla najprej v
taborišče Kellerberg an der Drau
blizu Beljaka v Avstriji. Od tam so
se po dveh letih razšli v več smeri:
starši so šli v Ameriko, hči v Franci-
jo, sin pa je ostal v Avstriji, ker je
tam našel delo. Po nekako desetih
letih je hči, ga. Erakovič, šla v Ame-
riko po svoje starše in jih pripeljala
izčrpane in bolne v Merlebach. Tu
je mati Ivanka potem živela pri svoji
hčeri in se sedaj pridružila na istem
pokopališču možu, ki je že nekaj
časa poprej, l. 1974, umrl.

Umrli so še: Franc Peterlin, umrl
6. septembra v starosti 84 let; Kata-
rina Urban, umrla 5. septembra
1984, pokopana v Merlebachu; Albi-
na Abram, roj. Sotošek, umrla 22.
septembra in je pokopana v
Hombourg-Haut. — Bog daj vsem
večni pokoj.

nemčija

STUTTGART-okolica

Študiral bomo indijskega bogo-
slovca. — Pri „letu poklicev“, ki se

Pred Slovenskim domom v Stuttgartu na praznik Presvetega Rešnjega Telesa, 21. junija letos. Vsi so se prej udeležili maše na prostem in procesije pri cerkvi sv. Konrada.

je pričelo 8. septembra v vseh slovenskih škofijah, bomo sodelovali tudi Slovenci na Württemberškem. Pri mašah bomo redno molili, da bi Bog v našem narodu obudil dovolj dobrih duhovnih poklicev. Naš čut za vesoljno Cerkev pa bomo izrazili na ta način, da bomo plačevali študij bogoslovcu v Indiji, ki sam nima

potrebnih sredstev. V ta namen bomo letno zbrali 1000.— DM ter jih bogoslovcu nakazali preko slovenske misijonske pisarne v Celovcu.

Vinska trgatev je lepo uspela. — Že skozi 17 let praznujemo Slovenci na Württemberškem zahvalno nedeljo z vinsko trgatvijo. Letos je bilo to v nedeljo, 23. septembra, v Esslingenu. Zahvalna maša z nabirko za misijone je bila v cerkvi sv. Elizabete, družabni del srečanja pa v Neckarhalle. Tudi del dohodkov v dvorani je bil namenjen za misijone. Skupaj z osebnimi darovi rojakov smo tako mogli nakazati slovenskim misijonarjem po svetu 1238.— DM. To je majhno znamenje, da se čutimo z njihovim delom solidarni.

Potek srečanja v Neckarhalle je bil izredno živahen, k čemur je pripomogel pester spored: pozdravne besede, tombola, nastop mladinskega ansambla, zabavne točke za otroke in odrasle, skupno in „zborovsko“ petje, melodije veselih fanov. Pri „zborovskem petju“ smo ugotovili, da je bilo v dvorani blizu 70 dobrih pevcev in pevk, ki so se spontano odzvali vabilu na skupni improvizirani nastop.

Poroke mladih naznanjajo jubile-

je staršev. — Kmalu bomo pričeli s srebrnimi jubileji našega bivanja v Nemčiji. Že so se pričele poroke otrok staršev, ki so prišli na delo v Nemčijo pred dvajsetimi leti in več. To pot lahko poročamo o dveh takih primerih. V Esslingenu sta šla pred oltar Anita Podjavoršek, rojena v Esslingenu, in Marko Berlec, doma v Selah pri Kamniku, ki se je šele pred kratkim priselil v Nemčijo. Ker je nevesta nemška državljanka, bo smel ostati tukaj. Poročno slavlje sta imela 21. septembra v Esslingenu in Altbachu.

V soboto, 9. junija, sta se poročila v samostanski cerkvi v Schöntalu Gabrijela Kraiss, rojena v Stuttgartu, in nemški rojak Bernd Klappenacker. Imela sta zelo lepo poročno slavlje.

Obe nevesti sta šli skozi našo Sobotno šolo kot članici mladinskega ansambla. Pridno in požrtvovalno sta nastopali na najrazličnejših prireditvah slovenske katoliške skupnosti. Fotografski in filmski amater ju je pri tem nešteto krat posnel in hrani v arhivu njuno muziciranje, petje, plese in besede. Obe-

Gabrijela Kraiss in Bernd Klappenacker pred vrati v novo obdobje življenja. Poročila sta se junija letos v Schöntalu na Württemberškem.

Pokojni Franc Dravec, slovenski gostilničar iz Gerlingena pri Stuttgartu, ki se je med dopustom v domovini smrtno ponesrečil.

Slovenska delavka Marija Grandošek iz Stuttgarta si je izbrala poseben hobi za prosti čas. Že pet let dresira svojega konjiča „Bohema“, s katerim je tudi že nastopala na raznih tekmovalnih srečanjih.

ma, kakor tudi možema, k porokam čestitamo in jim želimo srečno skupno življenjsko pot!

Smrtno se je ponesrečil. — Slovenski gostilničar iz Gerlingena, Franc Dravec, rojen leta 1951 v Lormanju, se je 7. septembra med dopustom v domovini smrtno ponesrečil. Nekaj dni prej se je odpeljal z ženo in 4-letno hčerkico v domači kraj, da bi nadaljeval z gradnjo svoje hiše. Ko se je v petek, 7. septembra, peljal s svojim avtomobilom po ženo in hčerkico v Maribor, ga je na ovinku pri Pernici iz nepoznatih vzrokov vrglo s ceste tako močno, da je bil na mestu mrtev. Pokojnika so pokopali na pokopališču pri Sv. Lenartu. Nenadna smrt ni prizadela samo ženo in hčerkico, ampak tudi mnogo Slovencev v Stuttgartu, ki so pokojnega dobro poznali. Ženi, hčerki in vsem sorodnikom naše iskreno sožalje! Pokojniku večni mir in pokoj!

FRANKFURT

Naše mesečno srečanje smo imeli v oktobru že prvo nedeljo. V oktobru je v Frankfurtu knjižni sejum. Urednik Ognjišča je na tem sejmu

predstavil nekaj slovenskih verskih knjig. Rad se je odzval in prišel na naše srečanje. Najprej je pomagal pri sveti maši. Bil je na razpolago v spovednici; pohvaliti moram, da so verniki priliko radi uporabili. Pri srečanju je pokazal knjige, ki jih je Ognjišče letos izdalo. Posebej omembe vredna je knjiga Svetopi-semki vodnik. Knjiga je opremljena s čudovitimi barvnimi slikami in spada med vrhunske dosežke. Cena je majhna, samo 20 DM! Vsaka ver-na družina naj bi jo imela. Je vred-na branja, saj omogoča spoznavanje svetega pisma. Tudi ostale knjige, posebno priročniki za mladino, so res dobri pripomočki za vzgojo doraščajočih.

Pri maši v oktobru molimo tudi desetko rožnega venca. Naj bi ta molitev v naših družinah spet dobila častno mesto!

OBERHAUSEN

S severa Nemčije se vam bolj na redko oglasimo. Čas nas povozi. To pomeni, da se ne potrudimo vedno dovolj. Tokrat spet nekaj pregled važnejših dogodkov med nami.

Ozreti se moramo malo dlje nazaj in se spomniti *srebrne poroke* Kon-

*Naša dobra sodelavca
Greta in Konrad Žmavc.*

rada in Grete Žmavc. Še v začetku julija sta se na obletni dan s svojimi sorodniki in prijatelji zahvalila pri maši za blagoslov skupnih let. Zakonca že nekaj let zavzeto pomagata pri prireditvah in v našem župnijskem centru.

Enako obletnico smo praznovali pred dnevi tudi v Essnu. Tu sta se prišla v kapelo Marijine bolnišnice posebej zahvaliti Bogu Ana in Viktor Piuzi. Tudi z njima je bilo veliko sorodnikov in prijateljev. Obema družinama želimo tudi s tega mesta še veliko srečnih skupnih let. Vredno se nam zdi namreč ob teh praznovanjih poudarjati, kako velika je vrednota urejene družine, ki ji je pogoj predvsem zvestoba in ljubezni.

Vesela jesenska *vinska trgatev* nam je navrgla spet en lep večer. Udeležilo se ga je lepo število Slovencev iz mest tod okrog. Imeli smo bogat srečelov z dvema kole-soma kot glavnima dobitkoma. Igral nam je ansambel B. Majerja, ki je zadnja leta že kar stalni naš sodelavec tudi na mnogih drugih prireditvah, kjer ni mogoče vedno vsega poplačati z denarjem. Zato gre tej skupini posebej lepa zahvala.

MOERS

V tem mestu in okolici živi precejšnje število slovenskih družin. Enkrat mesečno se dobimo pri maši. Vsako leto dekanat Moers pripravi srečanje katoličanov med tujci. Letos smo bili spet povabljeni v župnijo St. Marien, kjer je duhovnik G. Ulaga. Njegovi predniki so bili Čehi. Pri maši je s svojim petjem zastopal Slovenski misijon pevski zbor Slovenski cvet. Malokje se lahko med tujci postavljamo z množičnostjo, toliko bolj pa sem in tja s kvaliteto. Zbor iz Moersa je eden teh naših krepkih zastopnikov, ki nas zna dostojno predstaviti. Pesem je govorica, ki jo razumejo tudi tisti, ki ne poznajo jezika. Svojevrstno močan vtis je naredila tudi poteza žena, ki so potico in jabolčni zavitek ponudile pred cerkvijo kar za-stonj. Hvala vsem, ki znate biti veliku-dušni in požrtvovalni.

KEVELAER

Zadnjo nedeljo v septembru smo se Slovenci srečali tudi pri Mariji v Kevelaerju. Razlegala se je spet v svetišču božje Matere slovenska pesem, ki jo slavi in prosi. Preko dvesto ljudi se je zbralo od vsepovsod, nekatere družine so priomale tudi iz nekaj sto kilometrov oddaljenih krajev. Še so med nami zveste duše, ki vedo, da je molitev v skupnosti na božji poti veliko, veliko vredna, če je iz zaupanja in iz vere. Še se bomo srečali tukaj — smo si brez besed obljubili. Lepo nam je namreč bilo biti tam skupaj.

ESSEN

V nedeljo, 9. sept., je našo župnijo obiskal essenski pom. škof dr. Julius Angerhausen. Z veseljem smo se že dalj časa pripravljali na ta dan. Čeprav je bilo slabo vreme, se nas je zbralo v kapeli Marijine bolnišnice toliko, da skoraj ni bilo za vse prostora. Prišli so namreč tudi nekateri Slovenci iz drugih krajev tod okrog. Otroci, oblečeni v narodne noše, so spremili g. škofa k oltarju. Tu ga je pozdravil v imenu župnijske skupnosti g. Rudi Ravnak. Izrazil mu je dobrodošlico, poudaril našo zavestno pripadnost Cerkvi ter se mu zahvalil za skrb, ki jo ima tudi z našim slovenskim misijonom v essenski škofiji. Sveta

Slovenska skupina iz Münchna se je na poti na Koroško med potjo ustavila v Turah, da se naužije gorskega zraka.

maša je bila v nemškem jeziku, peli pa smo seveda slovensko. Tu nam je posebej priskočil na pomoč pevski zbor Slovenski cvet iz Moersa. Zapeli pa so ti navdušeni pevci tudi nekaj zborovskih pesmi. Pri darovanju smo g. škofu izročili dar za njegovo srebrno obletnico škofovstva. Po maši smo bili vsi povabljeni v farno dvorano sv. Janeza na Karlovem trgu na skupno kosilo. Spretne in dobre žene so nam pripravile prav bogato obloženo mizo. Napekle so tudi vseh vrst potic in sladkarij, da nismo mogli ta dan vsega pospraviti. Bilo nas je preko 150. Za program je poskrbela plesna skupina „Ljubljana“ in zbor iz Moersa je prispeval nekaj lepih domačih pesmi. Vsem se moramo prav iz srca zahvaliti, posebej pa tistim, ki so že nekaj dni prej skrbno pripravili toliko dobrot, da je bilo srečanje s škofom zares praznično. Bog plačaj! Škof si je ob odhodu še zaželel, da bi se vsako leto tako srečali. To bo tudi nam v veselje, saj nam je ta nedelja ostala v prijetnem spominu.

MÜNCHEN

Kolo delovnega leta na naši fari se je premaknilo in sedaj se že krepko vrti. Naj omenimo nekaj stvari:

● *Maše* so slejkoprej naša najbolj pogosta, najlepša in najbolj smiselna srečanja, saj se pri njih povežemo med seboj in z Bogom kot božja družina.

● *Sobotna šola* je že tudi pravi

živžav. Celó kakšen šolar je več kot lani. Že se vadimo za miklavževanje in za materinski dan — poleg rednega pouka seveda.

● Nekatera srečanja so stalna: *pevske vaje zbora, tečaj slovenščine za odrasle in pogovori ministrantov.*

● O *vinski trgatvi* bomo poročali v naslednji številki Naše luči, ker smo sedaj tik pred njo.

● Pač pa naj poročamo o nekaj vtisih z našeg *izleta na Koroško.*

Bilo nas je za veliki avtobus. Sobotna, 6. oktobra, je bila lep sončen jesenski dan. Za ogled Koroške kakor naročen, saj jesenske barve v soncu prav žarijo, in teh smo se naužili do sitega.

Po kosilu v restavraciji na beljaški železniški postaji smo se zapeljali na Zilo, zaradi malo časa le do Bistrice. A že s tem smo si ustvarili vtis o naši najzahodnejši koroški dolini. Mogočni Dobrač, Brnca in Podklošter, Zahomec s smuško skakalnico in Bistrica na Zili s cerkvijo na skali — vse je bilo zanimivo. Zvedeli smo tudi o zilskem štehvanju in smuških skakačih iz Zahomca.

Kajpada smo se morali zapeljati k Baškemu jezeru in tam zapeti „Gor čez izaro“, saj je ta pesem nastala ob tem jezeru.

Potem nas je vodila pot po Rožu,

Pri „križu“ nad Baškim jezerom in s pogledom na Jepo so izletniki zapeli „Gor čez izaro“, saj je ta pesem nastala tukaj.

mimo Št. Jakoba, Sveč, Bistrice v Rožu in Kaple na Dravi ter prek dravskega mostu proti Celovcu. Spomnili smo se Miklove Zale in slovenskih bukovnikov in vižarjev z Gur. Prelep je bil pogled na Žihpolje, blizu Celovca smo iskali z očmi vetrinjski samostan na velikem polju, od koder so bili po vojni poslani domov slovenski svobodnjaki. Skozi Celovec smo se peljali na Gosposvetsko polje.

Z višine nas je pozdravila mogoča cerkev Gospe Svete. Maša v slovenskem jeziku in s petjem slovenskih pesmi je bila brez dvoma vrh naše poti po Koroškem. Seveda smo morali potem vsaj za nekaj trenutkov še k vojvodskemu prestolu in na Krnski grad.

Sledila je večerja v novem mohorjevem Modestovem domu v Celovcu, v katerem stanuje sto slovenskih srednješolcev in študentov. Po večerji nam je šef slovenskega dušnopastirskega urada v Celovcu g. Kopeinig zanimivo in živo prikazal problematiko koroških Slovencev.

Pod noč nas je sprejel tinski prosvetni dom s prijazno streho in prijetnim prenočiščem.

V nedeljo smo se udeležili slovenske farne maše v Tinjah. Ker nas je bilo samo gostov in Münchna in Augsburga blizu sto, je bila cerkev res polna. Tudi ta je odmevala od slovenske pesmi, kot najbrž že dolgo ne tako.

Po zajtrku nam je g. Kopeinig razkazal tinski prosvetni dom z njegovimi številnimi dejavnostmi. Potem smo se pa odpeljali po Podjuni. Najprej h Klopinskemu jezeru, nato pa skozi Šteben (tu je bila rojena mati pesnika Franceta Prešerna) in Šmihel (kjer so pokopani starši škofa Rožmana) v Pliberk. Od daleč smo videli kakor na samotnem otoku stoječo cerkev Božjega groba, se peljali skozi Dobravo v Kazaze in dalje v Velikovec.

Kosili smo v restavraciji Ljudska klet (Volkskeller) v Celovcu, nato si pa pod vodstvom g. Karlija Böhma ogledali Celovec s starim in novim trgom, zmajem, slovensko gimnazijsko, vladno palačo, muzejem in drugimi.

Mimo Vrbskega jezera smo se

vračali v München. Veliko vtisov je bilo, za dva dni morda celó preveč, a veseli smo bili, da smo si lahko vsaj bežno ogledali „zibelko slovenstva in slovenskega krščanstva“.

— — —
Krščen je bil Anton Kovačec, sin Antona in Danice, roj. Šimič. Staršem čestitamo, fantku pa želimo vse dobro v življenju!

nizozemska

Srečanje pevskih zborov: V nedeljo, 16. septembra, je v Heerlenu bil slovenski pevski praznik. V Cornelius huis je nastopilo šest pevskih zborov. Mešani in moški zbor Zvon iz Holandije pod vodstvom g. Antona Kropivška, mešani in moški zbor Slomšek iz Belgije pod vodstvom g. Vilija Roglja, pevci Slov. delavskega društva iz Aumetza v Franciji, Slovenski cvet in Slovenski fantje iz Moersa v Nemčiji in Pevski zbor Jadrani iz Merlebacha v Franciji.

Glavni organizator tega pevskega srečanja je bil Zvon, v imenu katerega je govoril g. Franc Jančič. Pevci so imeli hvaležne poslušalce. Čeprav je koncert trajal skoro 4 ure, je v dvorani vladala popolna tišina.

Namen prireditve ni bilo tekmovanje, marveč preprosto srečanje slov. pevskih zborov, ki se želijo spoznati, se medsebojno pevsko obogatiti in morebiti navezati stalnejše stike. Dobra misel, ki ni slabo uspela. Če hočemo, da bodo pevci redno hodili na pevske vaje, jim moramo nuditi priložnost pokazati, česa so se naučili in videti kako pojejo drugod. Ob skupnih nastopih se zbori medsebojno brusijo.

Neki pevovodja v domovini je šaljivo dejal, da je lažje držati skupaj pehar bolh — kot pa dober pevski zbor. Če to skušajo v domovini, kjer so ljudje strnjeno naseljeni, koliko bolj bo to veljalo v izseljenstvu, kjer smo kot kapljice v tujem morju in ni na izbiro potrebnih vodilnih glasov. Zato so slovenski izseljenjski

pevski zbori še toliko bolj spoštovanja vredni.

Nekateri naši zbori prepevajo že več kot 50 let. Kako so mogli kljubovati zobu časa? Pri življenju jih je obdržala samo LJUBEZEN do slovenske pesmi in do slovenske skupnosti. Imamo sijajne zgledе te vztrajne ljubezni. S to ljubeznijo so prežeti tudi nekateri tujci, ki so družinsko povezani z našimi pevci. To za nas niso več tujci, temveč BRATJE in SESTRE. V poseben zgled pa nam je prof. J. Willems, ki je vso povojno dobo z veliko ljubeznijo vodil „Zvon“. G. Willems je z vsemi pevci nekako družinsko povezan, ker ga smatrajo za očeta slovenskega pevskega zbora „Zvon“.

Izseljenjskim pevskim zborom bi morali biti hvaležni vsi Slovenci, ker dober zbor našo pevsko kulturo v častni luči predstavlja pred tujim svetom. Pevski zbori so ambasadorji slovenske pevnosti, človečanske solidnosti in visoke srčne kulture. Pevski zbor odlično služi vsej slovenski skupnosti na področju, ker ji občasno s svojo pesmijo pričara košček domovine v tujini.

Največ koristi od petja pa imajo pevci sami, ker najdejo v zboru prijetno in solidno družbo, priložnost za osebno spopolnjevanje in zavest, da sodelujejo pri važni zadevi.

Ne bomo ocenjevali posameznih zborov in pesmi. Vsak zbor je zapel, čim boljše je mogel. Iskrena hvala in priznanje vsem zborom.

Višek tega kulturnega dogodka je pa bil zaključek, ko so vsi zbori, 150 oseb, zapeli Prešernovo „Zdravico“.

Verjetno se je malokdo na odru ali v dvorani zavedel veličine, pomembnosti in sodobnosti Prešernove „Zdravice“.

V zadnji kritiki Prešeren kliče:

„Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat dan, da koder sonce hodi, prepri bo iz sveta pregnan, ko rojak PROST bo vsak, ne vrag, le SOSED bo mejak“ ...

Čudovita izjava miru, svobode in razumevanja v narodu in med narodi! Ta izjava bi mogla postati himna združene, SVOBODNE in BRATSKE Evrope.

Hvala Prešernu in našim pevcem. Bog jih živi.

LINDENHEUVEL

Vinska trgatav. — Društvo sv. Barbare je v soboto, 22. sept., priredilo svojo tradicionalno Vinsko trgatav. Člani ip članice te skupnosti so v narodni noši in s harmoniko na čelu napravili slovesen vhod v dvorano in pod „vinsko trto“ veselo zapeli in zaplesali. Dobro so se pripravili. Gostje so jih gledali in poslušali z občudovanjem. Glede obiska je težje, kot je bilo pred leti. Kriza se čuti tudi tukaj. Vendar moramo letos biti še kar zadovoljni. Razpoloženje je bilo prijetno. Rojaki v Lindenheuvelu so trdoživni in lepo povezani. Vztrajajo. Čestitamo!

švedska

BORAS

Kobilškovi iz župnije Boras so konec letošnje pomladi *spremili k večnemu počitku* kar dva svoja člana. 30. maja se je z motornim kolesom smrtno ponesrečil njihov 23-letni Frenk, sin Marije Luise, roj. Kobilšek in Ivana Kostanjšek. 21. junija pa je umrl Marijin 43-letni brat Franc. Življenje je Francijevim staršem, Ivanu in Mariji Kobilšek, pri-

Kristijan in Frenk pred leti na obisku pri stricu Francu. Sedaj sta stric in nečak (na Francijevi levi) združena v večnosti.

neslo že marsikakšno preizkušnjo — od izseljenštva v Franciji in novih začetkov tu na Švedskem, a ta nenadna izguba vnuka in sina je gotovo ena najtežjih. Ko vsej družini izražamo svoje sožalje, bi radi povedali, da jih spremljamo v molitvi.

GÖTEBORG

Prehod iz tropskega v domala polarno področje je zanimivo in pestro. Zaenkrat moram le bolj opazovati in se učiti, kajti način pastoralnega delovanja je na Švedskem precej drugačen od tistega, ki sem ga bil vajen v Brazilu. V primeri s področjem, ki sem ga sedaj dobil v duhovno oskrbo, je bila moja župnija v Brazilu sorazmerno majhna. Bilo jo je za kakšno polovico švedske pokrajine Skane, po številu katoličanov pa je bila neprimerno večja — skoraj 20 tisoč vernikov, nedeljnikov pa kakšnih 6 tisoč. Da so bili ljudje postreženi z nedeljskim bogoslužjem, ni bilo treba opraviti tako dolgih potovanj, kot mora to slovenski duhovnik na Švedskem, ki prevozi mnogokrat na stotine kilometrov, da pride do majhne skupine slovenskih vernikov. Že sedaj slutim, da pozimi to ni nič kaj prijetnega zaradi noči in mraza ter posebnosti, kadar ponagajata sneg in poledica.

Do sedaj mi je uspelo obiskati skoraj vsa slovenska občestva na Švedskem, razen seveda — za mojo bodočo pastoralno skrb — tako pomembnega Malmöja in Landskrone. Ti dve cerkveni skupnosti prideta na vrsto v nedeljo, 28. oktobra. Povsod, kjer sem bil dosedaj, sem videl, da je versko življenje kar lepo in je veliko prizadevnosti s strani maloštevilnih pa vendar dobrih in na splošno globokovernih krščanskih družin. Zavedajo se, da tudi tukaj na Švedskem okolje veri ni naklonjeno, zato še več naredijo za svoje sinove in hčere. Lepo je videti, kako že odrasli fantje in dekleta v tem oziru prevzemajo skrb svojih staršev na svoja ramena.

Vesel sem, ko vidim, kako se slovenski starši zavedajo položaja, v katerem živijo njihove družine. To so pokazali predvsem tisti iz Göte-

borga, ki so se v soboto, 6. oktobra, udeležili družinskega vikenda, ki ga je organizirala slovenska misija. Zbrali smo se v sestrski podeželski hiši v lepi naravi, v Lövekulle pri Alingsasu. G. Jože je imel aktualno predavanje z naslovom: Odnos staršev do doraščajočih. Primerna tema za začetek veroučnega leta. Medtem pa je bilo kakšnih 15 otrok v drugem prostoru pri verouku in duhovni vzgoji pod vodstvom g. Jožeta Benigarja, našega dragocenega in požrtvovalnega pastoralnega sodelavca. Pri vsem tem ni manjkalo družabnostnega vzdušja med nami starejšimi in iger ter potrebnega razvedrila tako za otroke kot za nas starejše. Sestre so bile predvsem zadovoljne, ker so jim naši dobri slovenski možje in žene pospravili po vrtu (pokosili travo in vrt očistili) ter ga tako pripravili že za zimo. Prijeten dan smo zaključili s sv. mašo v čast sv. Brigiti, največji svetnici te dežele. Tudi v nedeljo, 7. oktobra, smo slovesno praznovali po vsej Švedski Brigitin god — Slovenci s sveto mašo v Borasu ob pol enih in ob 4. uri popoldne v Göteborgu ob kar lepi udeležbi in z ubranim petjem. S. C.

švica

Počitniško srečanje. — Letos smo si stisnili roke pri Mariji na Brezjah. Vsako podjetje, tovarna ali društvo ipd. pripravi letni načrt dela za tekoče oziroma prihajajoče leto. Tako se tudi v prostorih Slovenske misije v Švici leto za letom v mesecu oktobru srečujemo: p. Fidelis — kot začetnik in voditelj misijonskega dela med Slovenci v Švici, p. Damijan — kot njegova desna roka in s. Avelija — za katero bi lahko rekli, da bi bili brez nje Slovenci — (bolje rečeno: slovenski otroci) — za marsikatero veselo in pomembno prireditev prikrajšani, in sodelavci Misije iz cele Švice.

Pri lanskem pogovoru in razpravljanju, kaj naj bi Misija pripravila svojim rojakom za leto 1984, je poleg vsakoletnih prireditev in sre-

čanj, ki imajo že tradicionalni značaj, padla tudi beseda: „Pa se srečajmo enkrat tudi v domovini, n. pr. pri Mariji na Brezjah.“ Beseda je dala besedo in zamisel je prišla v letni delovni načrt Misije. Čas je mineval in pred počitnicami je poleg običajnih sporočil v pošti, ki jo Misija razpošilja rojakom po Švici, pisalo tudi tole: „Za Slovence, sedaj in nekad živite v Švici, bo na soboto, 28. julija, prijateljsko srečanje na Brezjah. Ob 11.00 bo maša, nato piknik v naravi.“

Dolgo pričakovani dan je le prišel in tako smo si tega dne ob srečanju veselo stisnili roke pri naši Materi Mariji na Brezjah. Pozdravi so bili zares prisrčni, čeravno smo si z nekaterimi komaj par dni poprej še v Švici zaželeli srečno pot. Maša sta pri Marijinem oltarju darovala naša zgoraj omenjena duhovnika v Švici, mašno petje pa je, kot navadno, vodila s. Avrelija. Ko je na koncu maše zadonela pesem „Marija, skoz življenje“, smo bili vsi, ki pa nas ni bilo malo, z mislijo kakor na naših slovenskih srečanjih v Švici, tako še posebno pri našem vsakdanu, ki bi bil brez Marije nekam čudno prazen.

Ker pa letošnje muhasto vreme tudi ta dan ni kazalo posebno lepega obraza, se je tudi napovedani piknik malodane izmuznil. Po kratki vožnji sem in tja smo se vendar končno le ustavili pri kmečki gostilni blizu Radovljice čisto ob Savi. Prijazen gospodar nam je dal na razpolago majhen travniček in kmalu so zaplameneli ognji, ne dolgo zatem pa je tudi že lepo zadišalo po raznovrstnem pečenju. Čas je med tem hitro mineval, že zaradi tega, ker je bilo veselje doma. Otroci, veseli, da so v naravi in povsem prosti, so si na svoj način dajali duška. Med odraslimi pa se je vrstila pesem za pesmijo, in predno smo se razšli, je še čisto potihoma zavalovila pesem Angelček, varuh moj. Z njo smo se spomnili prijatelja, ki nam je pred dvema leti na podobnem srečanju zares iz duše zapel to pesem, a ga danes, žal, ni več med nami. Konec maja je namreč nenadno odšel od nas, od Slovencev, ki živimo v tujini. Bil je vsem prija-

telj in dobrodošel vsaki slovenski družini.

Podali smo si roke v pozdrav z željo, da se ob letu spet srečamo. Kje? Mogoče na Štajerskem (na Ptujski gori) ali na Primorskem. Mogoče tudi na Dolenjskem pri Mariji na Trški gori. Tja se namreč še posebno nagiba srečanjiskazalec. Zakaj, pa naj ostane skrivnost do prihodnjega leta.

Romanje na Ziteil. — Ne le na Brezjah, na Ptujski gori, pri Gospe Sveti in na Višarjah, tudi v tujini nas Marija zbira v svoj objem. Slovenci iz Švice vsako leto poromamo k njenemu oltarju v najvišje ležeči božjepotni cerkvi Evrope, na Ziteil. Na letošnjo prvo septembrsko soboto pod večer smo se že sedmič po vrsti zbrali pred Marijo in blizu petdeset glasov se je zlilo v slovensko molitev in pesem.

Lep sončni dan je sijal, ko smo se iz različnih krajev Švice z avtomobili pripeljali do Saloufa, od tam pa obdani od prekrasnih švicarskih vršacev peš nadaljevali pot. Ni bila prestrma, — celo najmlajša udeleženka jo je junaško zmagovala — pa vendar dovolj naporna, da smo v njej lahko videli prispodobno svoje lastne življenjske poti: trpljenje in napor, a tudi lepi trenutki; čudovita narava — znak božje prisotnosti, — vse pa obogateno z medsebojnimi človeškimi srečanji in pogovori.

Dan se je že nagibal v večer, ko se je izza skal prikazala od zahajajočega sonca obsijana preprosta kamnita cerkva. V oltarju stoji Marija, ki razprostrti rok sprejema klečečega popotnika: mati, ki v božji hiši pripravi dom za vse svoje otroke, kjerkoli po svetu že iščejo srečo in ki z ljubeznijo sprejme tudi svoje izgubljene sinove. Preden smo odšli k počitku, smo se ji z molitvijo in pesmijo zahvalili za njeno spremstvo in varstvo.

V nedeljo nas je prebudilo čudovito sončno jutro in nov dan smo začeli s slovensko mašno daritvijo. Ko smo se nato okrepčali, nas je eden bližnjih vrhov zvalil na svoje strmine, nekateri pa so se raje še pomudili ob Mariji ali pa so le z očmi spremljali navdušene planince,

nakar smo se skupaj odpravili v dolino.

Zakurili smo ogenj, potešili lakoto in žejo, si nazdravili in tudi zapeleli kot se za Slovence spodobi. Toda dolga pot je bila pred nami in treba se je bilo posloviti. Razšli smo se veseli, ker smo preživeli lep dan, obogateni zaradi medsebojnega srečanja, predvsem pa z zavestjo, da imamo Mater in dokler imamo njo, imamo tudi Očeta in dom, kamorkoli nas že zanese življenjska pot.

slovinci ob meji

KOROŠKA

Mohorjeva družba v Celovcu je izdala knjigo Marijana Zadnikarja Po starih koroških cerkvah. Knjiga (295.—šililingov) je gotovo vredna tega denarja. Pri Mohorjevi je izšla tudi četrta številka kulturne revije Celovski zvon. Izšla je tudi slovensko-angleška antologija „Koroška slovenska pesem“. — Vodja ustavne službe pri koroški deželni vladi Ralf Unkart se je obregnil ob slovensko gimnazijo, da je getovska šola in da ji je treba vzeti nacionalistično atmosfero. Zahteva tudi, naj na gimnaziji poučujejo profesorji, ki ne znajo slovensko. Izjava je, poleg referendumu o ločitvi slovenskih in nemških otrok v dvojezičnih šolah, zelo razburila Slovence in poslabšala vzdušje med obema narodnostnima skupinama. Za Slovence se je postavil tudi avstrijski mednarodni strokovnjak za manjšinska vprašanja dr. Veiter. — Po prizadevanju podgorskega župnika prelata dr. Hornböcka je bila prenovljena podgorska kapelica, kamor radi romajo zlasti mladi. — Krščanska kulturna zveza je povabila Slovenski oktet, ki je nastopil v farni cerkvi v Podgorjah. Na povabilo župnika Cundra je isti zbor priredil koncert religioznih pesmi iz raznih časov tudi v farni cerkvi v Železni Kapli. — Na Koroškem so bile 30. septembra volitve v deželni zbor. Predstavniki KEL (Koroška enotna lista) so se pove-

zali s Koroško alternativno listo. Zdi se, da ta odločitev ni bila dobra, saj sta dobili pri volitvah le 4710 glasov. Ali niso slovenski volilci in volivke pokazale s tem nezaupanje do političnega vodstva koroških Slovencev? Slovenci so tako spet brez zastopnika v deželnem zboru.

GORIŠKA

Letošnjega romanja goriških in tržaških Slovencev se je udeležilo okrog 1000 vernikov. Maševal in pridigal je narodni direktor za slov. dušno pastirstvo na tujem, ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič. Romali so k Mariji na Barbano. — Katoliški družinski tednik *Famiglia cristiana* (Krščanska družina) je septembra objavila informativni članek o beneških Slovencih, ki se borijo za svojo narodno bitnost. V 70 letih je prebivalstvo nazadovalo za 25.000. Sedaj jih je komaj še 15.000. Članek je pisan s toplino do manjšine. — V Gorici je izšla nova pesniška zbirka z naslovom *Pesmi*. Avtor je g. župnik Tonkli, s psevdonimom Venceslav Se-jalec, ki ga starejši poznamo iz slovenskih katoliških revij med obema vojnama. — Dr. Anton Rustja, župnik v Šentmavru, je bil premeščen za župnika v Podgoro.

TRŽAŠKA

Dolinska sekcija Slovenske skupnosti je v začetku septembra priredila v Boljuncu Naš praznik. Namen praznika je utrjevati narodno zavednost. — Prvo soboto in nedeljo se je vršilo v Finčgarjevem domu na Opčinah kulturno srečanje, znano pod imenom Draga. O slovenstvu v izseljenstvu je govoril dr. Jože Velikonja iz Seattle (ZDA), o slovenskih problemih je govoril oporečnik Bojan Štih; prof. dr. Niko Prijatelj je predaval o temi: Med vero in nevero. Nazadnje je bila razprava o anketi treh mladih znanstvenikov, ki so jo izvedli med tržaškimi maturanti o njihovih življenjskih pogledih. — Na drugo septembrsko nedeljo se je vršil na Opčinah Marijanski shod, ki je lepo uspel. — V Rirmanjih, v cerkvi sv. Jožefa, je Slovenski oktet priredil 16. septembra koncert verske glasbe. — Na slovenskem tržaškem Krasu je tržaška občina postavila nove krajevne table, ki imajo samo italijanska imena, kar je

povzročilo proteste pri slovenskem prebivalstvu. — Letos, 11. oktobra je mladinski Slomškov dom praznoval 20-letnico delovanja. — Društvo slovenskih izobražencev v Trstu je 4. oktobra spet začelo z delovnim letom.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

Na kulturnem večeru, ki ga je priredil Slovenski klub v Adelaidi, je nastopil tudi tamkajšnji mladinski zbor slov. kat. Misije v Adelaidi. — Melbournsko versko središče sta obiskala dva duhovnika: g. Jože Ovniček, ki je na obisku v Sydneyu in pa nekdanji misijonar na Madagaskarju in bodoči izseljenski duhovnik na Švedskem g. Stanislav Cikanec. — V sklad za Dom počitka je prišlo 80.000 dolarjev. Za to ceno je bila prodana hiša, ki jo je Misija podedovala po pokojni Avstralki. — Slov. kat. Misija sv. Rafaela v Sydneyu je imela proščenje. Sv. Rafaela so se spomnili tako v cerkvi kakor nato v dvorani.

ARGENTINA

Na zaupniškem sestanku je bil izvoljen za načelnika Slovenske ljudske stranke — „Krščanska demokracija“ — g. dr. Marko Kremžar. Mesto je postalo prazno s smrtjo g. Miloša Stareta. Novi načelnik je po rodu Ljubljčan. Njegov oče je bil sourednik dnevnika *Slovenec* in od 1943 do 1945 urednik *Domoljuba*. Dr. Marko je maturiral na begunski gimnaziji v Spittalu ob Dravi, potem pa vpisan na filozofski fakulteti v Gradcu. V Argentini je bil najprej navaden delavec in ko mu je bila dana možnost za študij, se je vpisal na ekonomsko fakulteto v Buenos Airesu. Študije je zaključil leta 1969 in leta 1973 je postal doktor ekonomije. Tako je za kanonikom Klunom, dr. Ivanom Šušteršičem, dr. Korošcem, dr. Kulovcem, dr. Miho Krekom in Milošem Staretom sedmi predsednik stranke, ki jo je nekdanj volilo do tri četrtine Sloven-

cev. — V Caropachayu so imeli v avgustu Mladinski dan. Dež je onemogočil športne prireditve, lepo pa je izpadel kulturni del. Mašo je daroval izseljenski duhovnik iz Münchna, g. Marijan Bečan. — V San Martinu se vsako leto spominjajo obletnice prve slovenske maše. Takrat priredijo žegnanje, ki je bilo letos 26. avgusta. — V Slomškovem domu v Ramos Mejji so imeli pred kratkim kar dve prireditvi: Praznik slovenske pesmi, kjer so nastopili otroški in mladinski zbor, gostoval pa je komorni zbor. Tri tedne prej pa so imeli mladinski dan. — Slovenska kulturna akcija je v dvorani Slovenske hiše v Buenos Airesu pripravila koncert Bernarde in Marka Finka, ki sta dovršeno izvedla svoj program. — V Slovenski vasi je 2. septembra imel ponovitev nove maše lazarist g. Jože Adamič. Novomašnik je sicer študiral in bil posvečen v Ljubljani, rojen je pa bil v Slovenski vasi v Lanusu. — Slovenska kulturna akcija je pripravila koncert slovenskega komornega zbora. Koncert je bil v Slovenski hiši 22. septembra in je lepo uspel. — Isti zbor je obiskal tudi Mendozo in priredil en koncert za Slovence, drugega pa za vse Mendoščane. Program prvega koncerta je bil slovenski, drugega pa mednarodni.

ZDA

Na letovišču Ameriške dobredelne zveze se je vršil dvodnevni festival, ki ga je priredil Slovenski folklorni inštitut. Sodelovale so folklorne, pevske in glasbene skupine iz ZDA in Kanade. — Kranjska slovenska katoliška jednota za Ohio je na farmi sv. Jožefa s piknikom praznovala 90-letnico delovanja. — Zadnjo nedeljo v avgustu je Slovenski dom v Colinwoodu (Cleveland) obhajal 65-letnico delovanja. Nedeljske prireditve se je udeležilo okrog 1000 ljudi. V tem domu ima svoj sedež tudi delovno dramsko društvo *Lilija*. — V Šenklerkem narodnem domu v Clevelandu je 15. septembra praznovala folklorna skupina Kres 30-letnico dela. To slavlje so obhajali z nastopom več kot 100 ljudi in slavnostnim banketom. Nastop so ponovili tudi v nedeljo, 23. septembra. — Sin slovenskih naseljencev Peter Vidmar je na olimpijskih igrah dobil zlato medaljo na konju z ročaji, srebrno v mnogoboju in pripomogel k zlati medalji ameriške

**še prvo,
pa drugo,
pa tretje!**

jine je spravilo beograjsko vodstvo ob živce. Sprva bi se moral proces vršiti že v septembru in sicer na hitro roko in neslišno. Medtem pa so nastale razlike v ocenah, tako v srbskem kot v jugoslovanskem vodstvu, ali je takšen proces koristen. Neki sodnik, ki je znan kot pravoveren, je moral odstopiti prostor svojemu „liberalnejšemu“ kolegu. V Beogradu se še spominjajo poloma, ki so ga doživeli s procesom proti pesniku Gojku Djogu. Djogo je bil zaradi dozdevnega obrekovanja Tita obsojen na ječo, a odgovorni sodnik je kasneje iz sramu nad svojo krivično sodbo sodnijsko službo odložil.

Zavzetost za „šestere iz Beograda“, tako znotraj kot zunaj Jugoslavije, ima pa lepotno napako. Na Hrvaškem sta poleg drugih zaprta Marko Veselica in Dobroslav Paraga. Tadv nista storila v bistvu nič drugega kot beograjski razumniki. A le redko se zganejo jugoslovanski ali tuji glasovi v njuno podporo. Starši 23-letnega Dobroslava Paraga so se sedaj spet obrnili s pismom na javnost. Poročajo o samici, mučenjih in poslabšanem zdravstvenem stanju njihovega sina zaradi teh mučenj. Günter Grass in Heinrich Böll sta se baje začela zanimati tudi za politične razmere v Zagrebu.

SÜDDEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG, München, 5. okt. 84/4.

JEDRO MARKSISTIČNEGA NAUKA

Kardinal Ratzinger, predsednik kongregacije za vero, v dokumentu o teologiji osvoboditve: „Spomnimo se dejstva, da sta ateizem in zanikanje človekove osebnosti, njegove svobode in njegovih pravic jedro marksističnega nauka.“

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 4. sept. 84/6.

DOKLEJ ŠE POLOG?

Doklej še polog? To je vprašanje, je danes menilo predsedstvo CK ZKS, ki ni več le ekonomsko, ampak je tudi že politično. Glede na tečaj dinarja ni več ekonomskih argumentov, da bi ta „začasni“ ukrep ZIS še obveljal. Noben pameten občan ne bo zdaj nesel dinarjev čez mejo, polog pa je bil predpisan za to, da bi preprečili pretiran odliv dinarjev v tujino.

Razen tega je nevzdržno, da stališče ene republike pristojni organi nočejo poslušati. Ne gre za to, da bi morala stališča Slovenije, kar zadeva polog, obveljati za vsako ceno. Dobiti pa bi morali

ekipe. — Župnik minnesotske fare Aurora, g. Janez Dolšina, je obhajal zlato mašo. Somaševali so brat Stanko, nečak Edi Škulj in ameriška duhovnika Janez Šuštaršič ter Franc Gaber.

KANADA

V Winnipegu v Manitobi so praznovali 30-letnico Slovenskega kluba. Slavlja se je udeležil tudi winnipeški župan in kanadski kulturni minister. — V župniji Marije Brezmadežne v Novem Toron-

tu je slovensko gledališče pod vodstvom g. Čekute pripravilo nastop pod naslovom „Kulturni mozaik v besedi, pesmi in plesu“. — Na slovenskem letovišču torontskih slovenskih župnij so priredili že 25-ič Slovenski dan. Maševal je škof dr. Ambrožič. Popoldne je bil bogat kulturni program. Ob srebrnem jubileju so izdali tudi posebno brošuro, ki vsebuje poleg idejnih člankov zgodovino Slovenskih dnevov. Slavnostni govornik je bil dr. Peter Remec iz New Yorka.

dragi bravci!

Pred kratkim je papež obsodil „organizirano hudodelstvo in organizirani molk“, pri čemer je mislil na mafijo, kriminalno družino v južni Italiji.

Zlasti zanimiva je njegova omemba „organiziranega molka“, ko bi morali ljudje govoriti. Tak molk je greh opustitve.

Ob tem se spomnimo tistih naših ljudi po evropskem zdomstvu, ki so nehali biti naročniki NAŠE LUČI samo zato, ker so se zbal, da bodo doma zasliševani. Kdor se boji pričevati proti krivicam, ki se godijo našim ljudem, vsaj v tej meri, da je naročnik NAŠE LUČI, s čim tak greši?

Kar zadeva pričevanje NAŠE LUČI, nam prihaja na misel tisti prizor na velikih četrtih zvečer v Jeruzalemu. Ko je veliki duhovnik Jezusa vprašal po njegovem nauku, mu je Jezus odgovoril, naj vpraša tiste, ki so ga slišali. Ob tem odgovoru je dal eden od stražarjev Jezusu klofuto. Jezus mu je pa rekel: „Če sem kaj narobe rekel, dokaži, kaj je narobe; če sem pa prav povedal, zakaj me tepeš?“

Lep pozdrav!

Uredniki

na kateri slovenski tečaj v tujini?

Pri priznavanju posameznih razredov tujih osnovnih šol in pri nostrifikaciji (= priznanju veljavnosti) spričeval o končani osnovni šoli se upošteva (doma) predvsem, koliko in katere razrede je učenec uspešno končal v tujini. Obiskovanje dopolnilnega pouka slovenskega jezika v tujini ni pogoj za nostrifikacijo spričevala tuje osnovne šole.

NAŠ DELAVEC, Ljubljana,
jul./avg. 80/10.

Obiskovanje slovenskih tečajev v tujini, ki jih organizira jugoslovanska oblast, torej ni pogoj za nadaljevanje otrokovega šolanja doma. V primeru, da je v nekem kraju v zdomstvu več tečajev (tisti, ki ga pripravlja Cerkev, in tisti, ki ga pripravlja oblast), se bodo morali starši pač odločiti za tistega, ki otroku več nudi. Pri tem ne gre spregledati dejstva, da dajejo tečaji otrokom tudi življenjsko usmeritev, tako ali tako.

jasen in prepričljiv odgovor, zakaj se začasni ukrep spreminja v stalnega.

DELO, Ljubljana, 18. 9. 84/1.

PAPEŽ VRNIL VERNIM PONOS

DRUŽINA mi je posebno všeč zato, ker tako veliko piše o papežu Janezu Pavlu II. Kristjanom je dal zavest, da je krščanstvo nekaj najbolj naprednega, ko oznanja svoje vrednote, in da so pravzaprav najbolj nazadnjaške tiste ideologije in sistemi, ki so odvzeli človeku možnost preseganja in obrnili njegov pogled od neskončnih obzorij večnosti v nekaj končnega. Kaj ta spoznanja pomenijo za nas, ki smo hodili v šolo, kjer so nam govorili, da je vera nekaj nazadnjaškega in mračnega, si lahko mislite.

S papežem Janezom Pavlom II. se je za nas kristjane končalo obdobje občutka manjvrednosti. Kristjan je lahko danes najbolj ponosen in notranje srečen človek, zaradi svoje vere pa tudi najbolj napreden. Nikoli nisem mogel razumeti, zakaj si lastijo naprednost tiste stranke ali sistemi, ki v imenu ne-

Vsem slovenskim ustanovam po svetu in doma, kakor tudi vsem posameznikom, ki pripadajo slovenskemu narodu, kjerkoli se nahajajo.

Ustanovili smo ZVEZO SLOVENSKE AKCIJE za obrambo slovenskega jezika, za obstoj slovenskega naroda, za oživitev slovenske zavesti in za pravice, ki nam pripadajo kot slovenskemu narodu.

Naše geslo je: Živi naj slovenska beseda!

Še nikoli v naši tisočletni zgodovini ni bil obstoj našega naroda tako ogrožen, kakor je danes. Po drugi strani pa še nikoli v zgodovini nismo imeli take priložnosti za medsebojno povezavo, kot jo imamo danes.

Zbiramo imena in priimke in zapisujemo naslove tistih, ki jim je mar za slovenstvo. Kdor je za to, naj se pridruži naši akciji. Ne ustanavljamo nobene politične stranke, ampak predlagamo, da se nam vse stranke pridružijo kot zainteresirane slovenske ustanove. Vsak Slovenec ali Slovenka, od Ljubljane do Washingtona, od Trsta do Buenos Airesa, naj podpiše to-le izjavo:

Želim postati član ZVEZE SLOVENSKE AKCIJE.

Ime:

Priimek:

Naslov:

Telefon:

Datum:

Podpis:

Članarina ni obvezna. Kdor pošlje svoj naslov in pet dolarjev Zvezi, postane njen plačujoči član. Od časa do časa bo dobil poročila o dejavnosti Zveze.

Naslov sedeža ZSA:

ZVEZA SLOVENSKE AKCIJE
P. O. Box 153
Rydalmere, 2116 N. S. W.
Australia

ke naprednosti uzakonjajo splave, ločitve in še kaj podobnega. Napreden je tisti, ki resnično ljubi človeka (ne sistema), ki štiti človeka in njegove temeljne vrednote in pravice.

Jože Pacek

DRUŽINA, Ljubljana, 23. sept. 84/6.

O TEOLOGIJI OSVOBODITVE

Vatikanska kongregacija za verski nauk je 3. septembra objavila posebno listino o teologiji osvoboditve. Kongregacija je v svoji listini ostra do tistih držav, v katerih „si milijoni naših sodobnikov upravičeno prizadevajo za temeljne pravice in svoboščine, ki so jim jih odvzeli totalitarni in brezbožni režimi, ki so se dokopali do oblasti s pomočjo revolucije in nasilja“. To dejstvo označuje za sramoto našega časa.

DRUŽINA, Ljubljana, 30. sept. 84/8.

naša luč

**najlepši dar
čez vse leto**

**v izseljenstvu,
zdomstvu,
zamejstvu
in doma**

Iz pogovora z Mitjo Ribičičem

Čas ne čaka

● Socialistična zveza je še vedno bolj podružnica partije kot pa narodna, vsenarodna politična fronta vseh pluralističnih sil v državi. Mislim, da je bil naš AVNOJ bolj reprezentativen, kar zadeva pluralistično politično reprezentanco, kot je danes predsedstvo socialistične zveze Jugoslavije.

Kardelj je že davno dejal, da se nam utegne zgoditi, če socialistična zveza ne bo postala center združevanja vseh pluralističnih interesov, da bomo dobili večstrankarski sistem.

● Mislim, da ravnamo kot partija na oblasti, ki je do kolen v vodi, zato ne čutimo potrebe, da bi se bojevali in da bi se izkazovali, saj je vse v naših rokah: partija določa ministre, predsednike, vodi kadrovsko politiko, investicije, in to formalno

izpeljuje prek forumov socialistične zveze — tako da je obliki zadoščeno — v teh forumih pa spet sede sami komunisti. Tako je s tem. Oblast je kot pokvarljivo blago, ki brž zarjavi. Zlahka verjame, da lahko vse izpelje s silo države, čeprav je vse bolj jasno, da tega ne more.

● Zakaj še danese pogosto vidimo sovražnike na vseh koncih, zakaj smo nestrpni do vsakega mnenja, zakaj se zaradi ene pesmice trese vsa Jugoslavija, zakaj o vsaki malenkosti razpravljamo v vrhu države, zakaj vsak obrozen pojav in ekces sežeta v nekatere naše biltenne, zakaj se vse to zbira na enem kraju in če to gledamo s kabinetske ravni, se mi zares zdi, kot da smo obdani s samimi sovražniki.

● Še danes včasih mislimo, da moramo vse urejati in da lahko ure-

jamo bodisi administrativno bodisi po sodni poti. To ni prevladujoča tendenca, toda če kakega pesnika ali sociologa in filozofa vlečemo na sodišče, namesto da bi „s knjigo udarili po knjigi“, namesto da bi s strokovno in ideološko kritiko odgovorili na nesprejemljiva stališča, po tlejši naredimo natanko tisto, kar si opozicijske sile želijo.

● Rekel bi, da obstaja vsaj še en razlog, zaradi katerega je pogosto videti, da se je zveza komunistov zapletla v spopad z intelektualci. Mislim, da je to posledica kompleksa, ki ga imamo mnogi od komunistov do intelektualcev, zaradi česar se neradi spuščamo v razprave, temveč pogosteje udarjamo s pestjo po mizi in s tem zbudimo v javnosti vtis, kot da bi bile naše ideje in njeni pobudniki bolj siromašni in da se moramo zato bojevati za svoja stališča s pomočjo represalij in države.

● Zares mislim, da je smešno, da imamo nekakšne disidente. Vidite, tudi to je posledica fenomena partije na oblasti, pa tudi idejne lenobe in zmedenosti nekaterih naših komunističnih kadrov. Zares je laže

Si kristjan in srečen?

(nadaljevanje s str. 7)

od petindvajsetih ljudi, ki umrejo, eden umre tako, da napravi samomor. In da je v celjski občini to vsak deseti, v dravogradski vsak šesti... Pa je vendar res! Saj ni bistveno verjeti, bistveno je verovati v nauk in živeti po njem.

Krščanstvo da uči le ponižnost in pokorščino? Bistvena zahteva krščanstva je, da iz svojega življenja nekaj narediš. Mogoče se spominjate Jezusove prilike o talentih (Mt 25, 14), ki se konča takole: „Neporabnega služabnika (tj. tistega, ki je šel in zakopal svoj talent, kar pomeni, da je Bogu vrnil samo tisto, kar je od njega prejel — življenje, iz katerega ni naredil ničesar) pa vrzite ven v temo, tam bo jok in škripanje z zobmi.“

Opomba: *Tak je bil, četudi je vedel, da je gospodar nad njim, se pravi: čeprav je verjel v Boga. Nič ne pomaga verjeti v Boga, če to ne vpliva na moje življenje; če mislim, da so vsi ljudje na svetu le zaradi mene in da je še Bog samo zaradi mene.*

In kaj je treba narediti iz svojega življenja? Biti čimmanj sebičen. Imeti pred očmi najprej blagor drugih. Vsak trenutek. Biti prepričan, da si lahko le tako srečen. Srečo nosimo v sebi, vedno jo imamo s seboj, pa ne vemo zanjo; povsod drugod jo iščemo, pa je seveda nikjer ne moremo najti. Reče se ji tudi *dobrota*. In kolikor več je razdelimo drugim, več je imamo. Z nobeno drugo stvarjo na tem svetu ni tako.

Kdo je srečen človek? — Tisti, ki je brez skrbi, ki ga sploh ne skrbi zase, ki je resnično nesebičen. Zmeraj pravimo: srečno, brezskrbno

otročstvo. To uči krščanstvo: biti resnično nesebičen, resnično brez skrbi zase, kakor je brez skrbi otrok. Kako pa bi mogli biti resnično srečni in se zavedati, da bo enkrat (s smrtjo) te sreče konec? To sploh ni mogoče. Če si resnično dober, resnično nesebičen, potem v posmrtno življenje verjeti ni težko. Sam zase vem, da velikokrat dvomi, če Bog sploh je — toda kadar skušam biti resnično nesebičen, takrat izginejo vsi moji dvomi, kakor skopni sneg pod toplim spomladanskim soncem.

Kako lepo je srečati človeka, ki je v življenju veliko prestal, pa vendar ni zagrenjen in nikoli ne obupuje, ker ima pred očmi le druge, ker ga zase sploh ni strah. To je resnično srečen človek. In resničen kristjan je zmeraj tudi srečen človek. Biti srečen kristjan pa terja veliko poguma.

L. B.

razglasiti kako delo za sovražno, izreči sodno prepoved, govoriti o njem z vrsto vzdikov, zlasti, če ni bilo pri nas objavljeno, kar se zelo pogosto dogaja, kot pa iti s tem na javno tribuno socialistične zveze in se z marksističnimi in komunističnimi argumenti knjigi upreti.

Ali to pomeni, da vi pesnikov ne bi zapirali?

● Če me vprašate, moram reči, da se ne bi spuščal v proces zaradi tega, ker ima nekdo drugačno stališče kot jaz. Nasprotujem kakršnekoli procesu, na katerem ni mogoče dokazati organizirane sovražnosti ali propagandne dejavnosti, zares nevarne in hude ter organizirane, zlasti povezane z znanimi centri ali obveščevalnimi službami po svetu. Mislim, da je politična škoda za politični ugled države, ko pred sodiščem urejamo razlike v mnenjih, velikanska.

● Nimam v rokah dovolj podatkov o moči in načrtih opozicijskih sil pri nas. Vem, da vse to po tradiciji živi na naših tleh, si ustvarja svoj položaj na podlagi tega, da jih kdo preganja, da se zavzemajo za ustvarjanje, za človekove pravice in za demokracijo, komunisti pa naj bi bili proti temu. Tudi ne bi izključeval možnosti, da poskušajo opozicijske sile, katerih težnja je trenutno v Jugoslaviji, da bi se med seboj povezovali in nastopali, da bi našli oporo v naših napakah in v našem težavnem ekonomskem položaju, v določenem trenutku pa izrabili kako kritično točko in naredili kako demonstracijo.

● Brž ko opeša zakonitost, pristaneš pri samovolji. Brž ko ljudje vidijo, da je mogoče zakone nekaznovano kršiti, brž ko vidijo, da nismo zagotovili enake politične in kazenske odgovornosti za vse ljudi v državi, tudi za vodilne, to spodkopuje zakonitost nasploh. Če za „one gori“ ni zakona, ga tudi za majhne stvari ni.

Ali lahko funkcionar na kateremkoli položaju brani svoje ideje, če je sam dobil parcelo za postavitev počitniške hišice ali hiše tam, kjer je

drugi občani ne morejo dobiti, in posojila, ki veljajo samo zanj? Kaj mislite, kako resen je problem korupcije pri nas?

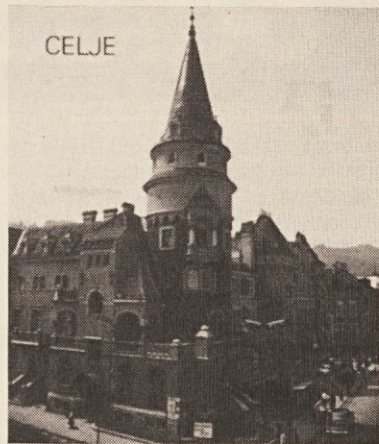
● Vsega tega, o čemer ste govorili, ne bi imenoval korupcijo. To je nekaj veliko bolj resnega od korupcije. Gre za prakso, ki je pri nas povezana s samim pojavom oblasti. Pri nas pogosto mislimo, da obstaja pajo uveljavljene pravice in politična merila, po katerih zaslužnim ljudem „pripada“, da dobijo nekaj, česar „navadni občani“ ne morejo dobiti, zato, ker „delajo več in teže ter bolj odgovorno“.

Milljarde in milijarde smo vložili v zadnjih tridesetih letih v stanovanjski sklad zveznih funkcionarjev, ki prihajajo na delo iz republik in pokrajin, ne da bi imeli nad tem nadzor. Zdaj se je ta zvezni stanovanjski sklad v dobršni meri spremenil v stanovanjski sklad za babice, vnuke in botre nekaterih funkcionarjev, čeprav smo že davno sklenili, da funkcionar, ki pride v federacijo, dobi službeno stanovanje, vendar ga mora vrniti, ko se vrne v republiko ali pokrajino. Enako je tudi z najemninami: jasno je treba povedati, koliko najemnine kdo plačuje, ali imajo nekateri ugodnosti, po katerem zakonu, itd.

● Z zgodovinopisjem naj bi se ukvarjali znanstveniki, nepristransko, iz zgodovinske distance. Vsi smo se kot revolucionarji udeleževali nekaterih dogodkov pred tridesetimi, štiridesetimi in petdesetimi leti, zdaj pa o tem pišemo in govorimo — prek svojih spominov — kot o edini resnici, čeprav je dobro znano, da spomin ni vselej zanesljiva priča.

Ali se je na predsedstvu govorilo o nedavnem sestanku v Zagrebu in tako imenovani Beli knjigi, v kateri so omenjena mnoga imena?

● Najprej moram povedati, da se v Sloveniji veliko govori o tem, mnogi to knjigo imenujemo „herbarij“ in „cvetje zla“. Iskal sem jo, pa je ne morem dobiti in mislim, da v taki obliki sploh ne obstaja. Obstaja zgolj izbor citatov in imen iz vse države. Videl sem imena iz Sloveni-

je in mislim, da niso ravno najbolj posrečeno izbrana. Ne vem, ali se je na temelju te knjige izoblikovalo tudi kako stališče, da bi posamezne avtorje uvrstili na indeks, kar seveda po mojem ni sprejemljivo.

Gledal sem na primer Balkanskega vohuna. Ta Bata Stojković je odlično odigral vlogo človeka, ki v vseh in v vsem vidi sovražnika. Njegova igra me je spomnila na neki primer iz Slovenije, ki se je zgodil precej po vojni. Nekje so igrali Cankarjeve Hlapce in potem so iz partije vrgli igravca, ki je igral župnika. Rekli so, da kot komunist ne bi smel igrati te vloge. Ko se je človek pritožil na okrajni komite, so tam razveljavili sklep o izključitvi, toda oni v občini ga niso hoteli sprejeti nazaj v partijo. Rekli so: Ne moremo ga sprejeti, saj je tako dobro igral župnika, da so mu bolj ploskali kot delavcu.

● ... saj je tudi Slovenija preza-
dolžena. Tudi Slovenija ima za se-
boj zgrešene in politične investicije,
kar je znano in česar ni mogoče
skriti. A rad bi povedal naslednje: v
Sloveniji smo popolnoma opravili s
tezo o iskanju dežurnega posami-
čnega krivca za gospodarske napa-
ke v preteklosti. Vsakemu Slovencu
je jasno, da niti en človek v Jugo-
slaviji, posamič, ne more biti odgo-
voren za celotno politiko in za na-
pake, ki so se kopičile celo deset-
letje.

(NAŠI RAZGLEDI, Ljubljana 1984,
števil. 6/417—419)

oglasi

• Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORZEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 - 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• Tapainer-aparati in traki za vezenje trsov, JEANS-HLAČE DM 5,—; velika izbira AVTO-RADIEV in RADIOAPARATOV s kaseto. Razni stroji in orodje. Zahtevajte naš prospekt! — JODE-BILLIGMARKT, Maarstraße 15, D-8000 München 2, BRD.

• PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno

uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. (089) 32 68 13.

• PRODAM vrstno hišo vseljivo l. 1985, v Ljubljani-Vič; 5 sob, 2 kopalnici, kuhinja, 2 garaži, telefon, centralna kurjava in vrt. Cena po dogovoru. — Informacije daje: Petrič Jože, Vič-Vrhovci C XXI/3, 61000 Ljubljana ali tel. 0 61 / 26 74 06 zvečer.

• PRODAJAMO vrstno hišo (140 m²), v celoti podkletena, z lastno centralno

kurjavo, telefonom, garažo in malo vrta. NAPRODAJ tudi polovica hiše, z lastno centralno kurjavo, garažo, telefonom in precej vrta, oboje v Ljubljani. — Informacije po telefonu 061 / 26 14 08 in 061 / 22 50 39.

• V bližini Maribora PRODAM 3 ha veliko kmetijo s hišo, garažo in gospodarskim poslopjem. Informacije v Nemčiji po telefonu 0711 / 23 28 91.

• V Miklavžu pri Mariboru lepa hišiča NAPRODAJ. Zelo ugodna lega, blizu mesta, blizu avtobusne postaje. Kličite na številko v Sloveniji: 062 / 33 925. Cena po dogovoru.

V sleherni slovenski knjižnici morajo biti tele knjige:

V ROGU LEŽIMO POBITI (Tomaž Kovač)

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (Matjaž Klepec)

Izjave svobodnjakov, ki so se med vojno v Sloveniji uprli stalinistični revoluciji, pa so jih Angleži po izdaji poslali domov.

LJUDJE POD BIČEM (Karel Mauser)

Roman o dveh ljubečih se ljudeh, ki se prebijata skozi stalinistično revolucijo v Sloveniji od 1941 do 1945.

Vse te knjige lahko naročite na naslovu: MOHORJEVA KNJIGARNA, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt/Celovec

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvojne pisem za tujino.

smeh nam pomaga, da mileje sodimo vse, kar nismo mi (andrič)

Mehanik eni svojih strank: „Zadnji teden niste imeli pa z avtom nobene nesreče! Kaj ste bili bolni?“

o

Na obisk pride teta. Pa pravi nečaku: „Peterček, postal si že cel fant. Mislim, da boš nekoč kot tvoj ata.“ „Ja, mama se boji istega.“

o

Neko manjše gledališče ima novega tenorja. Mož poje slabo, a gledavci mu po vsaki pesmi viharno ploskajo in kar naprej zahtevajo, da pesem ponovi. Mož je že čisto hripav, gledavci mu pa ploskajo in ploskajo.

Neki tujec med gledavci vpraša svojega soseda, ki neutrudljivo ploska: „Ali se vam zdi pevec res tako dober?“

„Kje še! A nocoj hočemo z njim opraviti!“

o

Ponosno kaže gospa svoji obiskovavki neko staro fotografijo. Na njej je ona v naročju svoje matere.

„Takšna sem bila pred petindvajsetimi leti.“

„Lepa slika! Kdo pa je otroček, ki ga držite v rokah?“

o

Matija vzame zaročenko s seboj na konjske dirke. Ponosno ji reče: „O konjskem športu me lahko vprašaš, kar koli hočeš! Na vse ti lahko dam odgovor!“

„Kje dobijo džokeji te čudovite svilenе bluže?“

o

Mož ženi: „Ti imaš vedno drugačno mnenje kot jaz!“

„Hvala Bogu! Ker bi se sicer vedno oba motila.“

o

Žena obišče moža v zaporu. „Sita sem te že! Kar poglej v svojo kartoteko: poskus vloma, poskus ropa, poskus umora . . . Saj nisi za nobeno rabo več!“

o

Psihiater pacientu: „Sedaj sem vas le osvobodil vaših predstav, da ste Julij Cezar.“

„Sijajno! To bo Kleopatra vesela!“

o

„Gospod direktor, obljubili ste mi višjo plačo, če boste z mano zadovoljni.“

„Ja. A kako naj bom zadovoljen z nastavljenjem, ki hoče višjo plačo?“

o

Sin telegrafira očetu: „Kje je ostal denar?“

Oče: „Tu.“

o

„Ko sem se s teboj poročil, sem bil res lep osel!“

„Ni res! Lep nisi bil nikoli.“

o

„To je pa res hudo, da vam je prvi mož tako kmalu umrl.“

„To pravi tudi moj drugi mož.“

o

Psihiater pacientu: „Če naj vam pomagam, moram poznati vaše težave. Pripovedujte mi, prosim, vse čisto od začetka!“

„Dobro. Torej v začetku sem ustvaril nebo in zemljo.“

o

Gospod Kac je bil dlje v nezavesti. Ko se je prebudil, so ga oklepale ljubee roke njegove žene.

„Kje pa sem? V nebesih?“

„O, ne, dragec! Še vedno si pri meni.“

o

V bolnici za umsko prizadete.

„Kako bi ti naredil top?“

„Vzel bi luknjo in okrog nje vliil cev.“

„A kje bi dobil luknjo?“

„Vzel bi cev od peči in z nje odstranil pločevino.“

o

Pri informacijskem okencu veleblagovnice se zglaši malček in pravi:

„Če bo prišla plavalasa, histerična gospa in rekla, da je izgubila svojega sina, ji, prosim, recite, da sem v oddelku z igračami!“

o

„Jaz bi svoji ženi nikdar ne dovolil, da bi si barvala lase.“

„Kako? Saj je imela prej črne lase, sedaj ima pa plave.“

„Ja, a brez mojega dovoljenja.“

o

Mož je šel na postajo po ženo.

„Ti pa moje vrnitve nisi posebno vesel! Poglej tista dva tamle: mož jo je že trikrat poljubil!“

„Ja, a ona odhaja.“

o

Parnik se potaplja, potniki živčno prestopajo v rešilne čolne.

Anglež s pipo v ustih vpraša kapitana: „Kateri čoln je za kadvce, prosim?“

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 3 56).

P. Anfrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Stanislav Gerjolj CM, Rennweg 40, 6020 Innsbruck.

Štefan Ferenčak SDB, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3540 Eidsen. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1 - 361 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1 - 253 64 43).

Stanislav Kavalir, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. (21) 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. (8) 291 85 06).

Dr. Franc Felc, 14 Rue du 5 Decembre, 578000 Merlebach. (Tel. (8) 781 47 82).

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe,

57800 Freyming-Merlebach.

Jože Kamin, Presbytère catholique, Rue de l'Eglise, 57600 Forbach,

(Tel. (8) 704 77 43).

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 - 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Antolin, 1 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7906 Blaustein bei Ulm, Felsenstr. 12/1.

(Tel. 07304 - 41 4 53).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eidsen. (Tel. iz Nizozemske:
09-32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

Stanislav Cikanek, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 13 63 96)

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).